

Št. 121

**JUNIJ
2016**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI TULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus,

Barbara Jozelj, Žiga Novak, Monika Buhančič - Biba

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Janez Kompare, Laura Ličer, Damjan Majkić,

Leah Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana – Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

foto: Aleksander Petric

Uvodnik:

KLOŠAR

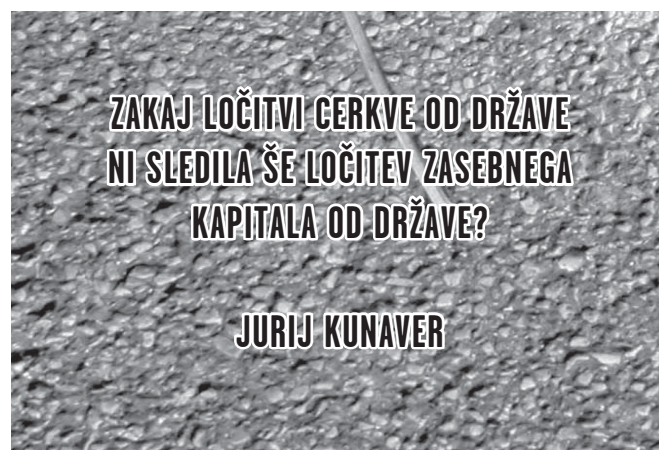

foto: osebni arhiv

No, pa se pejmo. Kdo je klošar? Kaj je klošar? Danes to nihče noče biti, ker je za marsikoga že beseda pregrda. No, prav ... kaj pa brezdomec? Socialni problem? So to lepše besede ali poimenovanja? Ne vem ... meni se zdi vse eno in isto. Na svojih pohodih po trasi Nevidena Lublana razlagam folklo, da imamo štiri vrste klošarjev. Kdo so? Po moji laični logiki so prvi tisti, ki so res na cesti in spijo po parkih, bazah in pod mostovi, drugi razred smo tisti, ki imamo to srečo, da živimo (spimo) v raznih zavetiščih, tretja vrsta so tisti, ki imajo stanovanja še iz časov bivše Jugoslavije, pa nimajo denarja niti za elektriko niti za nobeno položnico in dobijo žarnice le na pokopališčih (sveče) in jedo le še po zavetiščih, četrta vrsta pa so tisti, ki danes še živijo v mejah normale, a ne vedo, kako bodo jutri, pojutrišnjem ali čez teden dni.

Kdo ima prav? Jaz ali vsi tisti, ki mi nasprotujete?! Če mi verjamete ali ne, bi dal raje prav vam. Ampak tako prekleto dobro vem, da sem jaz klošar in da vam ne morem pritrditi. Zakaj že? Preprosto zato, ker vem, da živim od socialne podpore, in vem, da živim v neke vrste zavetišču (hiša, ki je pod patronatom MOL-a oziroma Kraljev ulice), in kdo ve, kdaj se me bodo naveličali in me bodo izselili. No, tu se postavlja vprašanje naše nove politike. Namreč, kdaj boste pa vi odveč in vas bodo deložirali iz vaših lastniških stanovanj? Ups! Tukaj je spet novo vprašanje o klošarstvu. Kdo je že klošar? Ne, vi to ne boste, boste le brezdomci. In v čem je razlika?! V bistvu je ni, le beseda je za marsikoga lepša in sprejemljivejša. Če se vrnem v prejšnji odstavek, potem lahko rečem, da živim v okviru programa društva Kraljev ulice v krasni hiši s še štirimi fanti in le dva priznava, da sva klošarja; ostali pa ne. Zakaj že? Preprosto zato, ker imajo streho in toplo sobo. In če je ne bi imeli? Kaj pa potem? Kako majhen je korak od nebes do pekla. Kako majhen je korak ... Majhen za človeka in velik za človeštvo, je bilo rečeno na luni in luna je tako blizu zemlje. Tako blizu, da se tega marsikdo niti ne zaveda. Zakaj pa bi se? Saj že tako dobro poznamo tisto – Nisem še prešel Rubikona. In ko ga bom? Kaj pa takrat? Nikomur ne želim, da bi prešel Rubikon, vendar se to silom razmer zgodi vsak dan vse večjemu številu ljudi. Zakaj že? Mislim, da mi ni treba odgovoriti – odgovorite si sami.

Taubi

Kazalo:

2	UVODNIK
3	TO SEM JAZ
5	KAKO JE MOJ BIVŠI PADEL SKOZI OKNO
6	SLIŠANJE GLASOV
7	ZGODBA O ...
8	LIKOVNA STRAN
9	TATU ZGODBA
10	ŽIVA KNJIŽNICA
11	ZAVETIŠČE ZA BREZDOMCE
12	NEKAJ CESTNIH
13	ANEKDOTE IZ PRODAJE
14	DOGODKI
16	pOdpiram
17	SOL IN KOPER
18	UNIFORME
19	OdPISANI, KI ŠE ZDALEČ NISMO ODPISANI
20	GOSTUJOČI KOLUMNIST
21	KRALJICA IN KRALJICA
22	KRALJEVI RECENZOR
25	IZZA REŠETK
25	LUDSKA KUHA
26	BREZPLAČNE PRIREDITVE
26	SMS-KOMENTARNICA
27	GIACOMOV FOTO - KOTIČEK
28	IN MEMORIAM ZVEZDANA
29	OGLASNA DESKA
30	RAZVEDRILLO

To sem jaz:

GAŠPER

foto: arhiv KU

To sem jaz, ki sem se rodil 26. 01. 1995, v Ljubljani. Ime mi je Gašper, prihajam iz okolice Domžal. Kot otrok sem živel na kmetiji pri babici, saj sta starša bila ločena od mojega tretjega leta. Ostal sem z očetom alkoholikom, ki je bil do mene večkrat nasilen. Imam še starejšega brata, Mihaela, ki mu je bilo to na srečo prihranjeno. Med nama so tudi sicer delali velike razlike, saj je on lahko hodil na treninge, jaz pa sem moral garati na kmetiji. Nekdo je pač moral delati in kljub temu da sem dal vse od sebe, sem bil deležen stalnih kritik. Če sem kaj naredil narobe, me je oče kratko malo pretepel. Ko sem nekega dne rekel: »Dovolj!«, sva se z očetom sprla na Centru za socialno delo Domžale. Premestili so me v krizni center, kjer sem ostal skoraj tri mesece. Ker dlje ni bilo možno, so me premestili v stanovanjsko skupino, tam pa sem se začel, tedaj še mladoleten, ukvarjati s kriminalnimi dejanji. Izkazalo se je, da me je treba premestiti v zavod. Tam sem se srečal z drogo, ki je prej nisem poznal. Nadaljevanje ne čudi: kazniva dejanja, sodišča, začaran krog. V zavodu sem uspešno zaključil šolanje, kot sem si zadal: končati 2-letni program z dobrim uspehom. Po zaključku so me, ker nisem imel kam iti, preselili k nekemu človeku v Ajdovščino. Tam sem delal za malo hrane in streho nad glavo, zato sem bil primoran tu in tam kaj ukrasti. Pri tem so me dobili in zdaj sem na pogojnem. Pri 20 letih sem pristal na ulici. Nekaj časa sem delal na črno pri vrtnarju, ki mi je dolžan 3000 €. Popolnoma sem zabluzil, kar je trajalo celo leto. Zdaj se počasi spravljam v red, imam streho nad glavo, septembra pa grem ponovno v šolo. To je sicer le delček moje zgodbe, ostalo bi rad opisal v knjigi. Kako malo pravzaprav rabimo, da smo srečni, in srečo je vsekakor treba deliti.

KOT OTOK SEM ŽIVEL NA KMETIJI PRI BABICI SAJ STA STARŠA BILA LOČENA OD MOJEGA TRETJEGA LETA.

03
KRALJI
ULICE

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV

STARA ROBA, NOVA RABA.

POLJANSKA C. 14, LJUBLJANA.

Tel.: 059 010 075

www.robaraba.si

Usmerjamo stvari na prave konce.

Pridite, prinesite, odnesite.

Obratujemo vsak dan med 09.00 in 19.00,

ponedeljki med 12.00 in 19.00,

sobote med 09.00 in 14.00.

SKLADIŠČNA RAZPRODAJA

Ul. Milana Majcna 4, Ljubljana.

Tor., sre., čet. med 12.00 in 17.00.

SKRIVNOSTI

SINOČI JE GOZD
KAR NAPREJ GOVORIL SVOJE
SKRIVNOSTI SPOMLADANSKEGA
SOMRAKA, V VRTINCU VESOLJA,
NA VRHU MOJE SREČE KRIK
OBZORJA V PAJČEVINI
RAZPRŠENE VEČNOSTI.
KJE SI?
ŠE ZDAJ
GLOBOKE MISLI
ZARDEVAJO V RAZPETIH
KROŠNJAH RAZSIPNEGA
ŽIVLJENJA, KI BLEDI,
POTOPLJENO V UMETNO
DIHANJE. NI TE. ZEMLJA IN
LUNA PORODITA SONČNI MRK,
ZEMLJA IN SONCE PORODITA
LUNIN MRK, UOKVIRJENI
VONJ ZELENE SENCE.
SAJ JE VSE IGRA ALI PA SE
SAMO MENI ZDI.
PRIDI!,
DA TE OKRASIM S POLJUBI
IZTEGNJENIH VEJ UHOJENE
LJUBEZNI, DA SE ZGUBIM
DALEČ V OBZORJE SVETLOBE,
KI SE JE ZAVEZALA
ZA NEBO ČISTE LEPOTE.
ZDRAVKO KOKANOVIČ

Sprememba

Ko sprememba najavlja prihod,
lagodje hiti, da to spremeni,
lagodje je to, ki se boji,
ker nič več tako ne bo se izšlo.

Življenje je gibanje, gibanje sprememba,
zato le najdi si ti neke nove smeri,
življenje je proces rojstva in smrti,
lagodje hiti, da to spremeni.

Tomaž Vlahovič

NEKAJ

Nekaj se kuha,
nekaj se peče.
Kakor se reče:
»Iz te moke
ne bo kruha
in stara kura,
dobra juha.«

Neda Tuma

ČEPRAV

ČEPRAV SE TI ZDI,
DA SAM SI V TEMI,
VERJEMI, DA NISI.
MNOGO OBRAZOV SO VIDELE ULICE,
TEŽKI KORAKI SO STOPALI TU.

foto: Aleksander Petric

ČEPRAV SE TI ZDI,
DA UGAŠAJO PESMI,
VERJEMI, ŠE SLIŠAL BOŠ
GLASBO NEBES.

VSI GOVORIJO TE ČUDNE JEZIKE,
ELEKTRA,
MEDYANA,
HYENA,
FASTER.

ČEPRAV SE TI ZDI,
DA RAZUMEŠ LE SEBE,
VERJEMI,
OBSTAJA VESOLJE ZA VSE.

ČEPRAV SE TI ZDI,
DA VSE JE LE FARSA,
DA SLIKE NEJASNO IZGINJAJO V NIČ,
VERJEMI,
ZAČUTI,
ZAUPAJ LJUBEZNI,
KER ONA RAZUME,
PREMAGA VSE.

BARBARA KALIŠNIK

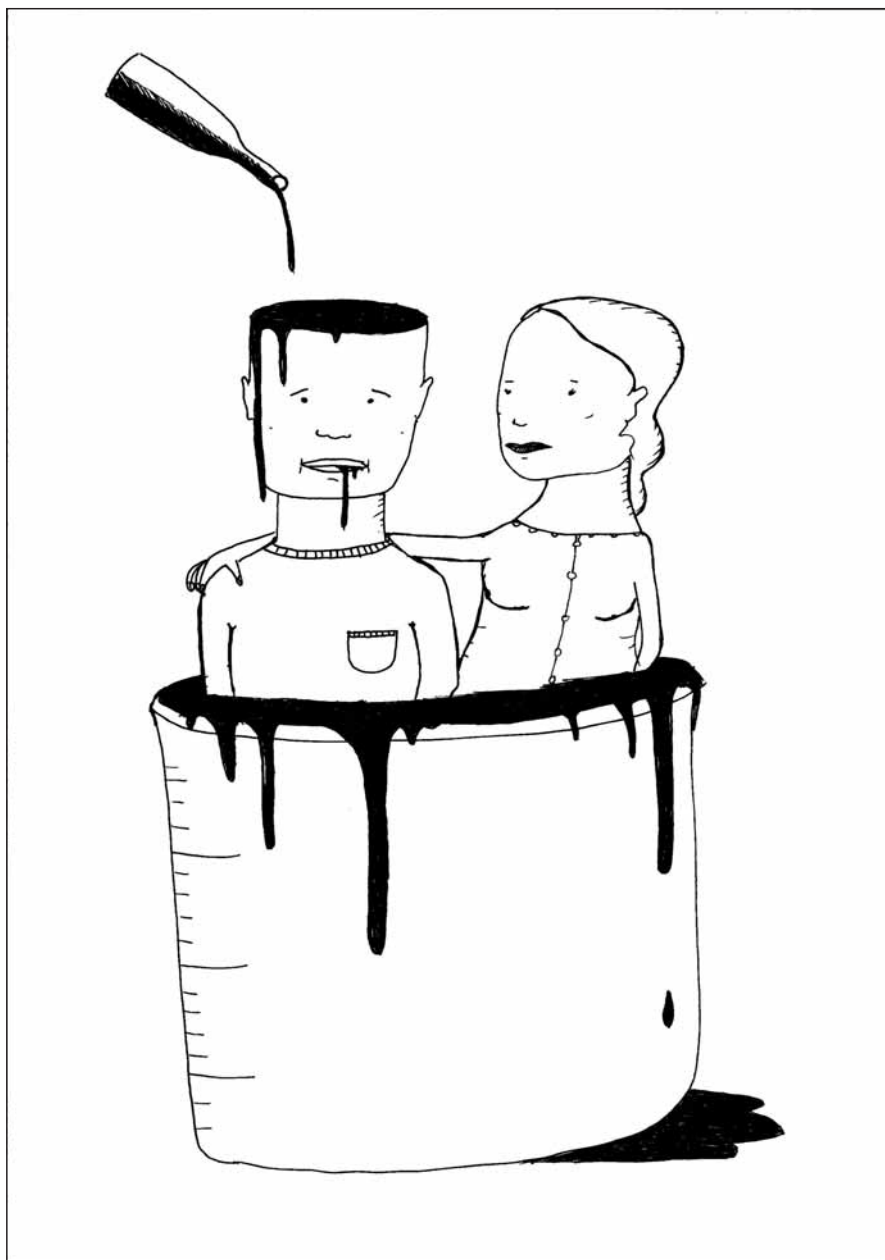
KAKO JE MOJ BIVŠI PADEL SKOZI OKNO

(NA JANKOVIČEVE NOVE KOCKE V STARI LJUBLJANI)

Moj bivši je bil butelj. In jaz sem bila še večji butelj, ker sem bila z njim. Eno leto sem ždela v tem neperspektivnem razmerju z intelektualno zaostalim patološkim lažnivcem. Ko sva se morala odseliti iz starega stanovanja, ki je bilo toplo, luškano in poceni, sva se na priporočilo prijateljice vselila v kar lepo stanovanje v središču stare Ljubljane. Vhod sva imela na strani ob Ljubljani, dve okni pa sta imeli pogled na ulico stare Ljubljane, točno na vhod prečudovite stavbe, ki ima krasen balkonček in čudovit kip pod njim, tik nad vrati, menda Stari trg 11. Na levi strani vhoda je poleg tega doprsni kip ženske, menda Lili Novy, nisem pa sigurna.

Tiste dni sva rada skupaj popivala. Jaz sem, ko sem mu prinesla iz trgovine liter vina, že vedela, koliko je ura. Na flašo sem zarisala tri črtice. Zgornja je označevala fazo, ko bo delal iz sebe norca, me zabaval in se šalil, v glavnem, ko se bova smejala. Druga je prišla na vrsto, ko je šel na YouTube in do konca glasno navijal Black Sabbath ali Evanescence. Tretja pa je postala aktualna, ko je postal nadležen, ukazovalen in zoprni. Nek zimski večer sva se odločila, da bova okrasila stanovanje z novoletnimi lučkami, saj so bili božično-novoletni prazniki tako rekoč pred vrati. Zunaj je malce snežilo. In ta moj bivši »genij« se je odločil, da bo splezal na zunanjo okensko polico in tam navesil verigo lučk v obliki belih zvezdic. Ko sem ujela njegovo nestabilno plezanje proti robu okenske police, sem čisto popenila in ga takoj zvlekla nazaj v sobo. Nato sem šla pod tuš. Tuširala sem se slabe pol ure. Ko sem v kopalnem plašču prišla iz kopalnice, sem opazila, da je stanovanje prazno. Ključki so bili v zaklenjenih vratih v ključavnici, njega pa nikjer!

Takoj sem opazila na stežaj odprto okno in lučke v obliki zvezdic lično razpostavljene po celi okenski polici. Nato sem pogledala dol. Štiri in pol metra dol. Mero poznam tako natančno, ker so po incidentu kriminalisti prišli izmerit, s kakšne višine je padel. No, pogledala sem dol in zagledala prizor: on je ležal na tleh v spodnji majici in spodnjem delu trenirke, okoli njega pa so se začeli zbirati mimoidoči. Zavpila

Damjan Majkic

sem: »A diha?« »Ja,« so odvrnili. Takoj sem poklicala reševalce, hkrati z njimi so prihiteli še policisti. Verjeli ali ne, odpeljali so ga na urgenco in razen malce večje odrgrnine na področju trebuha ni bilo z njim nič narobe! Odnese! jo je samo s prasko! In to s štirih metrov in pol!

No, ko so ga po nekaj urah odpravili z urgence, kamor sem ga šla iskat, sva se skupaj peš odpravila domov.

Ne vem sicer, kaj so si mislili sosede, ampak meni se je zdelo, da so nama dnevi v stari Ljubljani škrti. Nisem se motila. Čez nekaj tednov sva se preselila

v Piran novim norčijam nasproti. Tudi v te je bila večinoma vpletena policija.

Dejstvo, da sem se s tipom razšla, je bila ena izmed najboljših odločitev v mojem življenju. Od takrat naprej nisem imela več nobenega opravka s policijo, še pomembneje od tega pa je, da ni bilo več nobenih padcev s slabih petih metrov in nobenih lučk na oknu. Zlasti takih, ki imajo obliko zvezdic. In ki so bele barve.

Irena

REZANJE

Ko nekaj odrežeš od sebe, spomine, odnos, občutke, posežeš v neznano.

Nikoli ne boš izvedel, kaj si si s tem naredil. Čemu vse si se odrekel. Ne samo čustvom do neke osebe, odrezani kos je dosti večji. Ko se zapreš pred občutki, ostanejo pred vrati lahko tudi vonj, okus in dotik.

Potem postanejo glasovi način, kako živeti z zaznavami.

Ko te tisočič »pegla«, je, kar koli se zgodi v občutkih, sprejemljivo. Pridobiš jeklenost, ki ti pomaga skozi vso poplavo informacij, občutkov, zaznav.

Ker so brezna, iz katerih si prišel, dobra šola.

Meja – s čim lahko živiš – se premakne.

Na čem stojiš. Kaj te podpira. Čemu slediš.

Mojca N.

POVEZOVANJE Z ALTERNATIVNIMI REALNOSTMI - MOJA OSEBNA IZKUŠNJA

Leta 1990 sem pridobil psihološko izobrazbo z namenom, da bi širil psihološke pristope k izkušnjam, ki so jih označevali za psihoze in blodnjo mišljenje. Sam raje uporabljam izraze nenavadna verjetja, paranoja in alternativne realnosti, ker ti pojmi izražajo manj predsodkov do ljudi s tako izkušnjo.

Prepričan sem bil, da če bi resnično poslušali ljudi in jim pomagali najti aktivnost, preko katere bi se počutili spoštovane, bi jim tudi njihov nenavaden svet pokazal svojo logiko delovanja in lažje bi našli načine, kako se povezati z drugimi in okrevati. To me je naučila moja izkušnja psihoze, ko sem bil star 18 let. Bil sem priča in izkusil sem, kako institucije in socialna izolacija naredijo več škode kot pa nenavadno mišljenje, ki so ga strokovnjaki razumeli kot blodnjo.

Pri 18 letih sem postal fasciniran nad nenavadnimi ali psihotičnimi verjetji. Takrat sem bil prepričan, da sem britanski vohun (ki dela proti Rusiji) in da sem vpleten v bitko med dobrim in zlim. Psihiatrične obravnave nisem doživljal kot pomoč, zato ker se je fokusirala na strukturo moje zmede in ne na vsebino.

Dobil sem diagnozo hebefrenske shizofrenije, bil nekajkrat hospitaliziran in prejemal dolgoročno medikamentozno terapijo. Vedno se mi je zdelo, da so moja verjetja smiselna in podvržena notranji logiki in da če bi jim nekdo sočutno prisluhnil, bi bila to najboljša pomoč k okrevanju. Ko sedaj gledam nazaj na to obdobje, vidim, da je bil to zame čas zapletenih čustev. Pustila me je moja prva punca in to me je privedlo do intenzivnega žalovanja. K nepredelanim težavam je prispevala tudi bolezen moje matere, ki se je dogajala, ko sem

bil star 11 let. Moja mama je imela možgansko krvavitev in operacija je povzročila njeno fizično in duševno oviranost. Verjamem, da sem takrat doživljal čustvene težave, ki sem jih nekam zakopal in ki so ponovno oživele, ko se je moja zveza s punco končala.

MOŽNI POMENI MOJIH VERJETIJ

Obstaja več ravni pomenov mojih verjetij. Na primer: verjel sem, da sem imel napravo v prsnem košu, ki me je nadzorovala. Prav tako sem verjel, da so odrasli okrog mene robotom podobni avtomati. To je najverjetneje zrcalilo moje strahove, da lahko izgubim svoj občutek samega sebe in se lahko utopim v družbenem konformizmu. Čutil sem velik pritisk, da moram biti zanimiv, in vendar sem se znašel v dolgočasni in nezanimivi karieri brez prijateljev ali družbenega življenja.

Drugič, robotska fantazija je lahko predstavljala tudi navezavo na mamino bolezen. Med operacijo je mama imela kovinsko ploščico v lobanji. Spomnim se, ko sem jo prvič videl po operaciji – zdela se mi je podobna robotu z obrito glavo ter cevkami, iz katerih so kapljale tekočine iz njenega telesa. Takrat mi je poskušala pomežikniti, vendar se ji je njeno oko zataknilo – kot zarjavelemu stroju.

Prav tako sem verjel, da sem vpleten v hladno vojno med dvema različnima kulturama, vzhodom in zahodom. Moja punca je izhajala iz afriško-karibskega okolja in njena mama ni odobravalna najine zveze, zato sem se spraševal, ali so napetosti med kulturnimi skupinami razlog za najin razhod. Morda so moja verjetja o vzhodno-zahodni hladni vojni zrcalila ta konflikt. Sedaj, ko gledam nazaj, čutim, da so ta verjetja predstavljala močne metafore v mojem iskanju samega sebe in v iskanju načina, kako razumeti preteklost in sedanost.

Kot močne sanje so moja nenavadna verjetja ali blodnje pozneje vplivale na to, kdo sem postal, ne da bi si vzel življenje. Verjamem, da je to zato, ker sem imel dovolj veliko srečo, da sem ubežal pred psihiatričnimi obravnavami in sem drugje našel spoštljive odnose, v katerih lahko razvijam svoje socialne veščine in odgovornosti.

Odlomek iz: Rufus, M. (2012). V Romme, M. in Escher, S. (ur.), *Relating to alternative realities in Psychosis as a Personal Crisis*. (str. 140–152). London: Routledge.

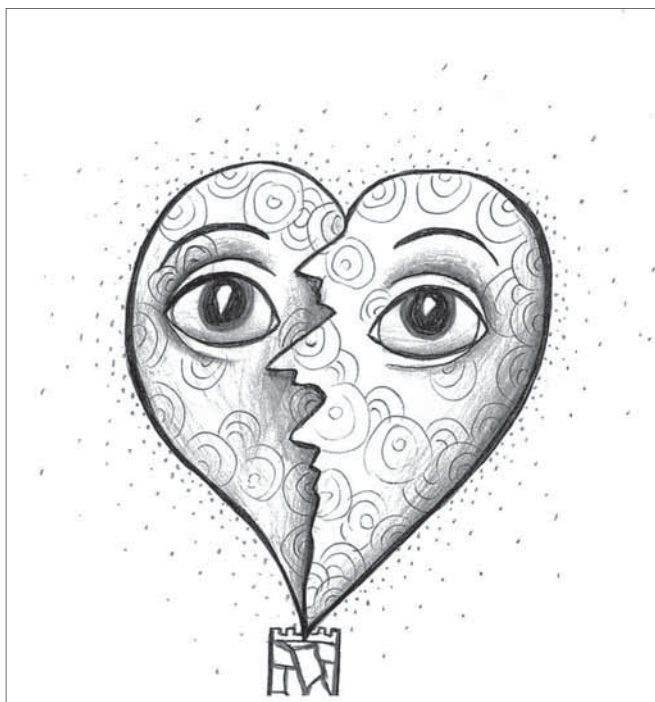
Prevedla Lara Brglez

O svojih izkušnjah s slišanjem glasov nam lahko pišete na slisanjeglasov@gmail.com ali na poštni naslov Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana, in vašo zgodbo bomo z veseljem objavili. Na zgoraj zapisan e-naslov se lahko tudi prijavite k udeležbi na podporni skupini za osebe, ki slišijo glasov, ki se srečuje na 14 dni v Ljubljani. Več informacij na FB Slišanje glasov – Slovenija.

NAJINA POZNA POMLAD

Ko sem ti slišala glas, sva postala zopet stara 16 let. Vsa leta vmes so se zbrisala, kot da jih ni bilo. Bila sva spet le jaz in ti. Pozabljene so bile vse solze, ki jih je jokalo srce. Z zlomom je ojeklenelo, zidovi pa zrasli do neba. Rekla sem ti, da sem pozabila. Nisem, le potlačila sem, zato ti pišem sedaj. Najina ljubezen je bila popolno sprejemanje, zlivanje dveh duš, ki sta se skozi desetletja klicali. Zato nisva potrebovala besed. Ko si znova odšel, tokrat dokončno, sem, da bi prenesla bolečino, znova vse potlačila. Morda še globlje. Vendar nisi odnehal. Preko groba si me klical, naj se ne vdam. Čeprav sem zanikala, si vztrajal. Prehodil si še daljšo pot, da ne bi zopet padla v brezno. Danes sem spoznala, da te nikoli nisem pozabila. Vsa leta je bil spomin nate vztrajen in živ. Vrnil si se, da se spomnim in te nato dokončno izpustim. Prehodila sem že dolgo pot. Znova se obračam ljudem. Želiš mi povedati, da te ne potrebujem več. Da je od tu naprej le moja pot. Kjer koli že si, najdi svoj mir.

Mojca N.

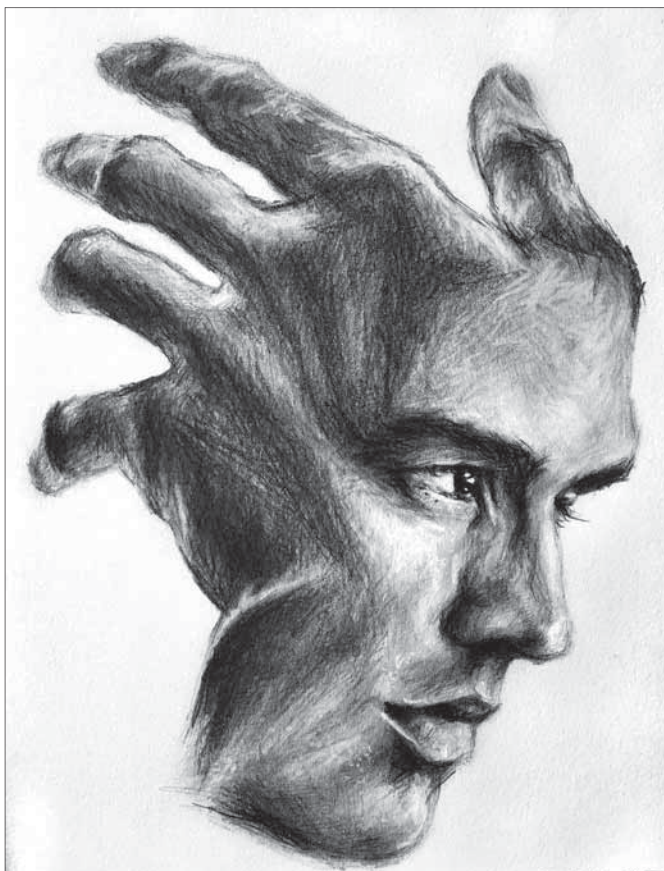

Laura Ličer

ZGODBA O ..., 34. DEL

Ko enkrat zapiha veter v jadra, se ladja ne zaustavi. Tako je bilo tudi z don Pierinovo barkačo. Že takoj marca so ga povabili, da obišče Zair in Poljsko in jima prinese realnost Skupnosti Srečanje tako, da pri njih odpre centre. Seveda se ljudje pogosto ne zavedajo, da en tak center ni mačji kašelj. Vsak bi ga imel, kljub temu da nima možnosti vzdrževati te realnosti. Tako tudi po dolгих pregovarjanjih ni bilo uspešnega rezultata. Don Pierino centrov žal ni odprl. Sicer pa, saj jih je v tem letu že več. Samo po Italiji so rasli kot gobe po dežju. Pa vendar niso bili namenjeni le Italijanom. Odvisniki so prihajali iz vse Evrope; pa ne le iz Evrope. Z vsega sveta. Azije, Južne Amerike. Vsi so bili dobrodošli in sprejeti kot njegovi otroci. Mar je potrebno še kaj več? Ljubezen do življenja se je širila in ravno to je tisto, kar je pri delu Skupnosti Srečanje najbolj potrebno.

Taubi

Lea Artist Mihalic

Likovna stran:

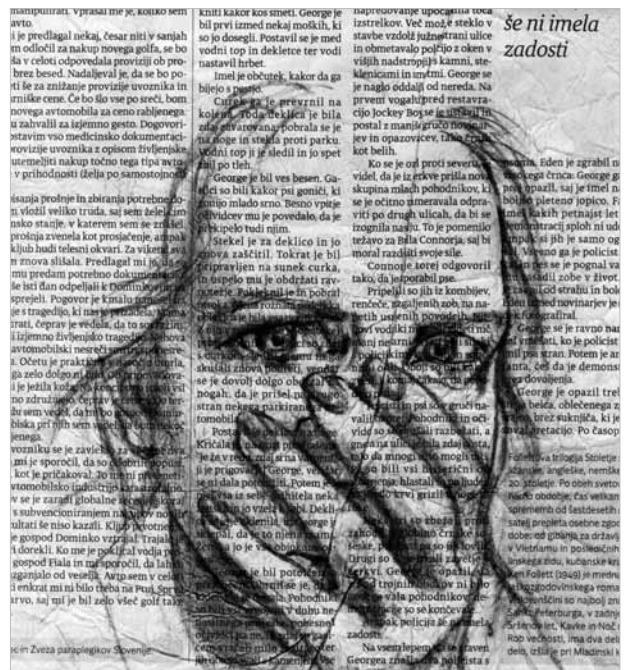
SAMOPODOBA

Navzven želimo ljudje sami sebe predstaviti v čim lepši luči. Večinoma. Navadno to pomeni, da si prizadevamo svojo zunanjo podobo opremiti z vsemi karakteristikami vsečnega, da drugim ugaja. Slednje pa se večinoma zgodi samo takrat, ko smo bolj ali manj zlitli s pričakovanim splošnim mnenjem, vrednotami, običaji, potrebami, izobrazbo, religijo ... Tokrat predstavljam svoje avtoportrete, in sicer kot niz zrcal, v katera sem poskušala ujeti odslikave – po svojih izkušnjah najpogostejših notranjih prepričanj posameznikov in najpogostejše reakcije – na brezdomstvo. Jeza, strah, pomilovanje, posmeh, gnus, nerazumevanje, brezbrižnost ... Odeta v vsa ta najosnovnejša čustva sem se soočila s svojo podobo in tudi s stisko. Razmišljam, da bi se vsak človek, ko sodi druge, moral najmanj videti, kako v tem svetu svojega prepričanja izgleda – tudi navzven – in se na tej točki (samo) oceniti, prevetriti lastno lestvico samopravičnosti, se ponovno (samo) prevprašati, pregledati svojo »sodno zbirko«. Vsakdanje življenje mi reflektira, da lahko en sam izraz na obrazu daleč preseže vse še tako prefinjeno oblikovane misli, želje in besede. Ob pogledu na svoje narisane grimase se vsakič znova zavem, da mi je moj obraz veliko ljubši, ko je nasmejan.

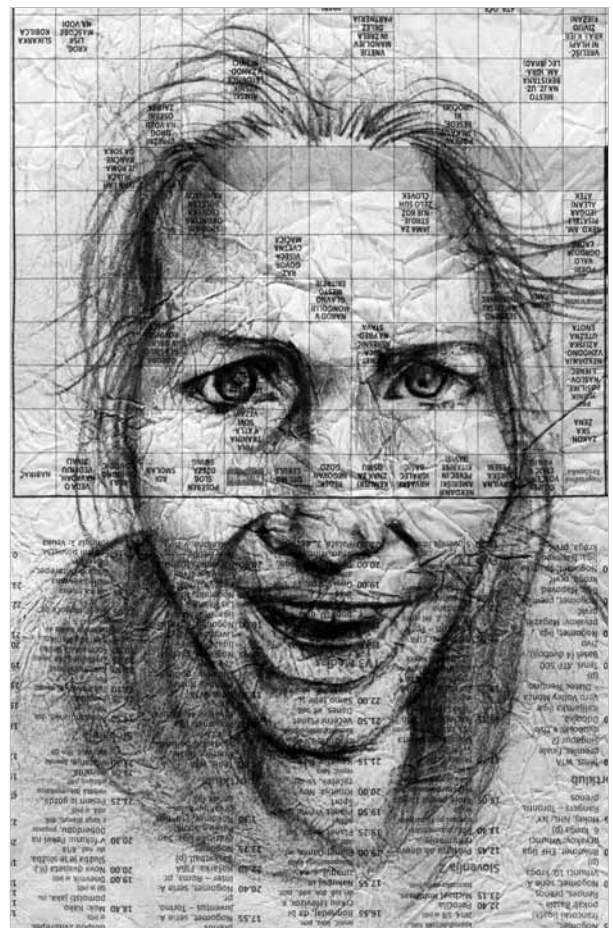
Anamarija Bukovec

Anamarija Bukovec

Anamarija Bukovec

Anamarija Bukovec

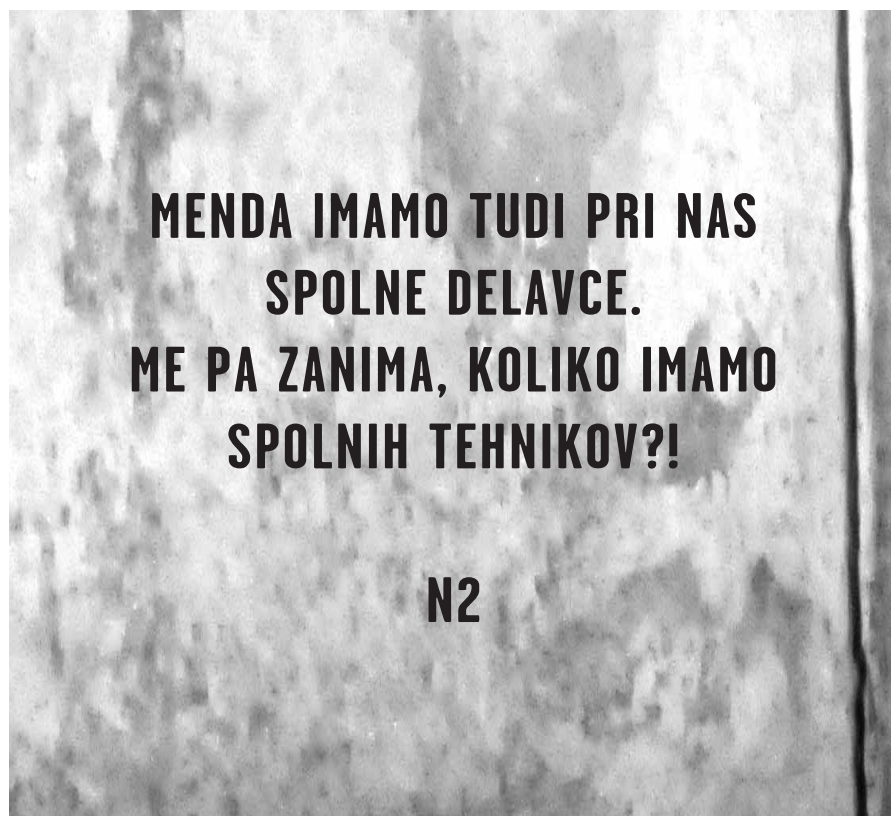
TATU ZGODBA

foto: osebni arhiv

Volk samotar se mora naučiti skrbeti sam zase, brez pomoči drugih socialnih skupin. Po verovanju severnoameriških Indijancev predstavlja notranji boj med dobrim in zlim, je iskalec duhovne poti ter izredno inteligenten. Volk prekriva puščico obrnjeno v levo, ki pomeni zaščito pred zlom. Moram reči, da je to sicer precej neuspešen poskus tetoviranja, saj je umetniku ni uspelo izrisati v ravni liniji.

JN

**MENDA IMAMO TUDI PRI NAS
SPOLNE DELAVCE.
ME PA ZANIMA, KOLIKO IMAMO
SPOLNIH TEHNIKOV?!**

N2

ZAPIŠI

**ZAPIŠI NA STENO
TE TVOJE OČI.
ZAPIŠI NA STENO,
VSE, ČESAR NE VEM.
IN NAJ BO ZELEN,
DA BOM BREZ SKRBI,
KER BRATI ZAENKRAT
ŠE VEDNO NE SMEM.
ZAPIŠI NA STENO
TO SVOJE SRCE.
IN NAJ BO RDEČE,
KOT SONCE,
KI VRE.**

**NAJ MIMOIDOČI
SE VEDNO ZAZRE
IN PTICE K POČITKU
NAJ TAM POSEDE.
ZAPIŠI MI NEKAJ,
KAR RAD BOM PREBRAL,
ČE BOM KDAJ SLUČAJNO
ŠE SAM TAM OBSTAL.
KO MRAK SE BO
SPUSTIL NA MOJE
OČI IN SONCE BO
REKLO, DA TAM
TE VEČ NI.**

ART AJVA

POČUTIM SE KOT JAZ. ŽE OD NEKDAJ.

Kralji ulice smo živo knjižnico obiskali aprila v Kranju. Ena od knjig, Katja, nam je prijazno zapisala in poslala v objavo svojo zgodbo, ki jo je pripovedovala na knjižnici. Čakamo še novih prispevkov knjig, ki se pojavljajo na živih knjižnicah.

Se počutiš kot moški ali ženska? Verjetno je to najpogostejšo vprašanje, ki mi ga zastavljajo na živih knjižnicah. Predvsem na koncu pogovora. Nekje pri 7–8 letih sem začutila svojo nagnjenost do punc. Nenavadno in sčasoma zmeraj bolj zaskrbljujoče zame je bilo dejstvo, da so vse punce govorile o fantih, ki so jim všeč, a nobena ni rekla, da ji je všeč sošolka. Tudi oblačile so se popolnoma drugače kot jaz, dejansko so rade nosile krila ali pa česale svoje barbike ... Skratka, nismo imele veliko skupnih interesov.

V vrtcu sem imela fanta. Bil je enkraten! Spomnim se zelo malo stvari, povezanih z njim, ampak sem ga imela zelo rada. Mogoče se danes sploh ne bi razumela, kdo bi vedel. Bila sva fant in punca, vsaj tako so nama govorili, tako da je moralo držati. Če zdaj pogledam na situacijo, je bil zame dober prijatelj. V tistih letih o zvezah ter razmerjih nisem vedela kaj dosti oziroma sem kaj že poznala, ampak bistva nisem razumela. Tudi več kot prijateljska privlačnost mi ni bila poznana, čeprav sva si med drugimi dajala tudi poljubčke. Odrasli so čudni. Včasih prehitro sklepajo, potem pa nas prepričajo v svoja mnenja. Preden sem šla v osnovno šolo, se je njegova družina odselila, kar mi ni bilo prijetno. Najina zveza se je brez večjih komplikacij zaključila. Katastrofa, če bi v osnovni bila oba zaljubljena v isto dekle.

Šola pravzaprav ni najbolj prijetna institucija. Sicer se družiš, igraš z vrstniki, počenjaš norije, se pogovarjaš, zbližaš, tekmuješ, prepiraš, smejiš, zabavaš, a večinoma samo med odmori. V resnici pa vstajaš z muko, preživljaš okrog 6–7 ur večinoma zaprt ter se ne samo učiš, ampak prisiljeno in nezavedno dovoljuješ, da se ti vcepljajo mnenja in dejstva, tudi strokovna, ki pa niso nujno pravilna. Naučiš se, da si merjen po uspehu in da je življenje garanje, če želiš biti srečen. Prvič v življenju se ti jasno predstavi slika, da se smisel življenja začne z rojstvom, nadaljuje s šolanjem, nato službo, ustvaritvijo družine in konča s smrtjo. V končni fazi pa ti je neprijetno iti še na stranišče, saj ne veš, ali je bolje, da greš na žensko ali moško. Vsaj v mojem primeru je bilo tako. Tisti, ki vedo, da si punca, čeprav zgledaš kot fant, so vseeno presenečeni, če greš mimo pisoarjev. Tisti, ki te ne poznajo, pa te gledajo z začudenostjo, kot bi bil nepismen, kadar se v moških oblačilih sprehodiš po ženskem stranišču. Osnovna šola je bila noro neprijetno spoznavanje ter občutenje razlik.

V zgodnjem otroštvu se nisem srečala z izrazi, kot so lezbijka, gej, biseksualnost, transspolnost, interseksualnost. Z odraščanjem pa sem prisluhnila ter povezala stvari in precej strašno je bilo biti v položaju neskladanja med tem, kar sem čutila, da sem, ter tem, kar so me učili, da naj bi bila. Noben bližnji ni govoril o tem, da so ženske zaljubljene v ženske, oziroma da nima vsaka cilja poročiti se z moškim svojih sanj. Kadar se je v medijih pojavila kakšna zgodba o dveh lezbijkah, dveh gejih, pa je večinoma, čeprav se to sploh ni pogosto dogajalo, bilo slišati, kako je to ogabno, nenormalno

in nenaravno. Nisem si želela biti ogabna, nenormalna, nenaravna. Predstavljala sem si, da doživljam le neko fazo, ki bo izzvenela, ko odrastem. Želela sem spremeniti te občutke privlačnosti do žensk, in sploh ne znam razložiti, kako zelo sem si tega želela. Pri 12 letih sem si priznala, da to ni samo faza, kar pa ni pomenilo, da sem upala priznati komu drugemu. Davil me je občutek, da me nihče ne bo sprejel in da bi starša raje, da umrem, kot pa da imata hčerko, kot sem jaz. Ta strah me je vodil do telesnih poškodb, ki sem si jih povzročila sama, in do poskusa samomora, pri čemer sem živ dokaz, da mi ta k sreči ni uspel, čeprav sem takrat razmišljala drugače. Marsikaj sem naredila tudi zato, ker sem želela, da me nekdo pri tem »ujame« ter razločno in jasno vidi, da je z mano nekaj narobe, in mi pomaga. Predobro sem znala skrivati brazgotine. Da bi komu sama povedala o svojih stiskah, zame ni prišlo v poštev, saj sem se naučila, da ne smem pokazati in razglašati svojih težav. Verjela sem, da če prosiš za pomoč, nisi dovolj močen človek. Če ne zmoreš rešiti problemov sam pri sebi, si šibek in manjvreden. Še predvsem to velja za fante, s katerimi sem imela toliko skupnega.

Stara sem bila 14, ko sem pogoltnila 95 tablet. Vzela sem jih iz domače lekarne ter omarice pokojne babice, ki je v svojih zadnjih letih zbiral predpisane kemikalije. Napisala sem pismo, v katerem pa nisem izrazila svoje nagnjenosti do punc. Želela sem, da to večno ostane skrivnost, saj sem menila, da bodo svojci ob tej vednosti še bolj razočarani. Končni rezultat je bilo bruhanje na vseh štirih ter naslednji dan pregled pri zdravniku, ki mi je dal diagnozo vnetja trebušne slinavke in tablete za njegovo umiritev. Nihče ni izvedel resničnega vzroka moje slabosti, čeprav sem upala, da bo zdravnica le prepoznala mojo stisko.

Začudena sem, kadar me kdo vpraša, kdaj sem se odločila postati lezbijka. Da bi se nekdo za to odločil, da ga potem – marsikje po svetu – zaničujejo, ponižujejo, kazensko zaprejo, pretepejo, celo umorijo ..., takšnega človeka še nisem spoznala. Ni bila moja odločitev biti lezbijka, nasprotno. V tistih časih bi vse dala zato, da bi me privlačili fantje. Odločila sem se samo za to, da bom svoje življenje živila po svojem občutenju. Da se bom počutila udobno v svoji koži ter da bom s tisto osebo, s katero mi bo prijetno. Razvila sem svoj osebni moto: dokler drugemu ne škodim s tem, kar sem, kaj delam in koga ljubim, z mano ni nič narobe.

Reševala sem test v neki reviji. Članek oziroma test je bil na temo depresije in po končnem izračunu je bil moj rezultat: močno depresivna. O tem nikdar nisem razmišljala, do tega dne sploh nisem poznala pomena te besede, kar naenkrat pa sem pred seboj imela papir, neko upanje, da so moje negativne predstave o sebi ter posledično destruktivne reakcije do sebe posledica nekakšne bolezni, ki pa jo morda lahko pozdravim. S testom sem se odpravila do zdravnice, dobila napotnico za psihologinjo, ki je bila prva oseba, ki sem ji povedala, da živim v stalnem strahu, ker me privlačijo punce.

Dve stvari sta pripomogli k temu, da sem si poiskala pomoč. Ne spomnim se, katera je bila vplivnejša ter prvotnejša, mogoče pa brez ene ali druge ne bi upala narediti nobenega koraka, zato na obe gledam kot celoto. Eno je bilo dejstvo, zavedanje, da do

konca svojega življenja ne želim in ne morem lagati drugim, predvsem pa ne sebi. Prav tako sem vedela, da ne morem pasti nižje, kot pa takrat, ko sem si poskusiti vzeti življenje. Edino, česar še nisem poizkusila, je bilo, da o sebi iskreno spregovorim. Drugo, kar me je opogumilo, je bila sestrična, ki je bila prej vedno s fanti, a je spoznala punco, se vanjo zaljubila ter sta postali par. Tudi njena punca je bila izjemno moškega videza in prvič v življenju sem spoznala nekoga, podobnega sebi, ki živi po svojem občutenju ter je srečna. Marsikatero pozitivno zgodbo sem zasledila v medijih, ampak niti približno se tega ne da primerjati s pomenom tega, da spoznaš nekoga sebi podobnega. Videti njo, njiju, mi je dalo upanje, da bom tudi sama lahko srečna.

Pri 16 se je moj svet začel obračati. Približno pol leta sem bila na antidepresivih, ampak vem, da me niso pozdravile tablete, temveč dejstvo, da so me vsi okrog mene sprejeli. Oziroma pomembnejše je bilo to, da sem začela sprejemati sama sebe. Antidepresivi blažijo simptome, ne pozdravijo pa vzroka. Vzroki so psihološki in kdor ne razreši težav, ki jih ima sam s seboj, se bo s tabletami, alkoholom, drogami ipd. raje zastrupljal, zavedno ali nezavedno, bo bežal pred svojim

realnim svetom, saj ga je lažje prenašati v zadetem stanju, takrat ga namreč pozabimo, ga za trenutek utopimo.

Razkritje je zame pomenilo, da sem se morala privaditi na povsem nov način dožemanja sveta. Leta in leta sem živela v verovanju, da so drugi krivi za moje težave ter da če bi imela to in ono, bila takšna in drugačna, ne bi imela preglavic. Imela sem vse, kar potrebujem, a takrat se tega še nisem zavedala. Ljudje so čudoviti. Ne rečem, da nihče ni nesramen, zoprni, tečen, nevljuden, nepravičen ipd., ampak zase lahko povem, da srečujem izjemne ljudi. Zase vem, da me je oviral samo lasten strah.

Še zmeraj sem žalostna, ne skačem vsak dan od veselja ter imam vsake toliko težave sama s sabo. Strah je prav tako prisoten. Me pa ta stanja ne obvladujejo, tako kot so me včasih.

Se počutim kot moški ali ženska? Počutim se kot jaz. Že od nekdaj.

Katja Zgoznik

011
KRALJI
ULICE

ZAVETIŠČE ZA BREZDOMCE NOVA GORICA

Od začetka januarja letos deluje v Novi Gorici zavetišče za brezdomce. Vanj je vključenih devet uporabnikov, od druge polovice aprila pa je občasno zasedeno tudi deseto ležišče. S tem je zavetišče praktično napolnjeno. Uporabniki so poleg osebne higiene dolžni skrbeti za čistočo in urejenost zavetišča in okolja. Zavetišče torej ni namenjeno zgolj prenočevanju, temveč vključuje uporabnike tudi v domače aktivnosti in s tem jim omogočajo občutke sprejetosti. Tako se lahko počutijo domače in samoiniciativno poskrbijo za omenjene dejavnosti. Bistveno je, da začutijo pripadnost skupnosti namesto odtujenosti. To je ena od bistvenih človekovih potreb, ki so nujne za zadovoljivo življenje, njegovo kvaliteto in vrednost, vse skupaj pa odločilno prispeva k samozavesti.

Večerne dejavnosti se oblikujejo po željah in potrebah uporabnikov, vključujejo pa tako gledanje TV kot miselne in druge družabne igre ter raznovrstne hobije, likovno ustvarjanje in druge kreativne dejavnosti.

Odperto je od 19h - 8h, ob koncih tedna do 9h, ob 23h pa se zaklene, temu sledi spanje. Ob prihodu se pripravi čaj, topel obrok, sledi pa druženje s pogovori, skupno gledanje TV ob komentiranju novic, tu in tam kdo zaigra na kitaro, razrešujejo pa se tudi razne dileme in vprašanja.

foto: Sart

Zjutraj se dan začne ob kavi in čaju, nakar sledi čiščenje in pospravljanje. Potem uporabniki zapustijo prostore, večina se jih napoti na Šent, v dnevni center za odvisnike.

V zavetišču deluje tudi ambulanta »pro bono«, na voljo pa so individualni pogovori s strokovno delavko glede razreševanja socialno-ekonomskega stanja in osebnih stisk. Po potrebi strokovna delavka nudi spremstvo v razne institucije, kadar je to potrebno.

Temeljni cilj je ustvariti topel domek, kjer se brezdomni čutijo sprejeti in kjer poskrbijo za svoje potrebe in svoje okolje ter imajo občutek skupnosti.

Skušalo se bo organizirati tudi sprehode in druge aktivnosti v dnevnem času, kar bo lepa in primerna dopolnitev, ne le k dejavnosti zavetišča, temveč tudi dopolnitev osebnih aktivnosti, izpolnjenosti in zadovoljstva.

Pogovarjal sem se z Vesno Lipušček, vodjo zavetišča za brezdomce v Novi Gorici. Pri tem sem nehote pomislil, da vsega tega marsikdo nima niti doma.

Sart

foto: Sart

NEK AJ

cestnih

UHANI SO NEPOTREBNI, ŽIV BALAST. SO SAMO OKRAS ZA ŽENSKA UŠESA.

Ampak če je ženska grda, ji tudi uhani ne pomagajo. Stvar okusa in o okusih se ne razpravlja. Zakaj so se naši predniki selili? In zakaj se mladi spet selijo? Šli so s trebuhom za kruhom. Kaj ti bo lepa domovina, če si doma lačen? Paradoks. Doma je lepo, pa mati pa ati pa copati. Lahko bi rekli, da so uhani stvar, ki jo odvržeš, ko so ti odveč. Če bi bil jaz uhan, bi se od sramote zakopal v zemljo. Ker se hitro razpizdirim in hitro pomirim, se počutim kot zvezdni utrinek. Ker pa sem božje delo, ne glede na vse krivice na tem svetu, se počutim fajn. Bog me je ustvaril zato, da bi se imel lepo, da bi bil zadovoljen in srečen. Ker pa na našem planetu prevladujejo temne sile, ki nimajo veze z zlatimi in srebrnimi uhani, se mi zdi, da en uhan gor ali dol.

Najbolj se mi smilijo majhni uhančki, ko ugotovijo kruto resnico, da si prah in se v prah povrneš.

Kavica

DOBRA DELA IZ PRVE ROKE

Nekoč pozno popoldne, ko se je nad Ljubljansko kotlino začel spuščati mrak, iz katerega je z vsako minuto nastajala gostejša tema, se s svojim kolesom vozim proti domu. Vse dokler s svojim početjem vračanja

ne zmotim gospodov v modrih uniformah. Modro uniformirana moža se fnehote zapleteta v jasno formalen pogovor: »Imate dokumente?« To me vpraša visok modrec v spremstvu malo nižjega gospoda postave pravice. »Imam,« odvrnem in mu podam osebno. »G. Žiga, ste kaj pili?« vsiljivo ponovi vprašanje. »Nisem.« Tako odvrnem, ampak ne glede na odgovor dobim pred nos alkotest. Policaj, presenečen nad izidom 0,0, vzame svinčnik in začne zapisovati prekršek. »Kaj pa zapisujete?« ga odločno povprašam. »Zapisujem prekršek, ker ste peljali brez luči,« odvrne.

Obrnem se in brez svojih dokumentov nadaljujem svojo pot, tak pač sem, gospoda policaja pa pozdravim z zadnjimi besedami: »Ne potrebujem dokumentov, če me morate kaznovati samo zaradi luči, predvsem pa ker nisem nič napihal. Kazen morate zapisati, da se boste izkazali pred nadrejenim in mu pokazali, kako ste bili danes pridni. Ker ste me kaznovali!«

Ko sem ponovno zavrnil svoje dokumente, sta mi policaja osebno postavila na prtljažnik kolesa, za dobro mero sem dobil še kazen zaradi kršenja javnega reda in miru. Zaradi neprimerne vedenja ali rečeno bolje, razmišljanja s svojo glavo. Na prekršek oz. mandatno kazen sem se odzval s prošnjo za opravljanje dela v družbeno korist. Ta na nek način pomeni upor proti tradicionalnem principu vzgoje ali procesu, kako postati vzorec in nejezikav državljan, ki zgolj kima zakonu in ga upošteva, čeprav se z njim ravno ne strinja.

Opravljanje dela v družbeno korist je v meni utrdilo mnenje, da smo DKD-jevci najcenejša legalna delovna sila, v bistvu popolnoma neplačana, ki posameznike brez dohodkov prisili, da opravljajo dela v splošno korist in s tem odplačajo svoj dolg, ki so si ga tako ali drugače prislužili tekom bivanja na zemlji.

Ne gre sicer za suženjstvo v pravem pomenu besede, gre pa za izkoriščanje ljudi, ki nimajo stalnih dohodkov, s katerimi bi lahko poplačali svoj dolg. V mojem primeru dolg zaradi predolgega jezika. Prebivalstvo se bo kmalu utopilo v zeleni prestolnici Ljubljani, polni smeti in odpadkov. Dokler ne spremenimo celotne družbene

zavesti, ločevanje odpadkov (to dajem samo za primer) praktično nima smisla.

Če bi komunalna (katere sestavo pridno dopolnjujemo DKD-jevci) stavkala zgolj en mesec, se lahko zgodi, da se Zelena prestolnica Evrope spremeni v prestolnico smeti in odpadkov. In kaj je v tem primeru na dobrih delih koristnega? Zavest, da smo na ekologijo že pozabili.

Žigažaga

MILKY WAY, 11. DEL

Evo mene na polodprtem oddelku. Moram reči, da je bil ta prehod iz detoxa zame precej kritičen glede na to, da lansko leto nisem uspel zdržati. To si štejem za ogromen uspeh oziroma čudež, bom rekel. Dinamika se je čisto zaménjala, če primerjam zgornji oddelek. Vse je bolj na izi, ni džumbusa, sam si moraš splanirati, kako boš preživel prosti ur. Iz enega drila in stresa v totalno mirno sceno. Mam filing, da bo tudi borba s cajtom. Sedaj sem se v petih dneh že aklimatiziral in dobil občutek, da se preveč opuštam, razmišljam že o tem, česa ne bi naredil, in tako naprej. Ful je pomembno, kako si splaniraš dneve in kok se pol dejansko tega narejenega res držiš in ocenjuješ uspešnost in zadovoljstvo. Res pa je tudi, da imam zdaj izhode. Prvega sem imel enournega v okviru bolnice s spremstvom mame. Naslednji bo že štiriurni. Seveda to pomeni več skušnjave. Pa ne mislim samo na aktivne odvisnike, ki jih bom srečaval zunaj, zanima me tudi, kok bom lahko reku ne pivički, čokoladi, skratka uživanciji. Moti me ena stvar, in sicer – skoraj vsi sopacienti jemljejo antidepresive in antipsihotike tudi čez dan. Jaz osebno vzamem pred spanjem 100 quentiaxa pa še to zmanjšujem oziroma bi rad, vendar mi zaradi kasnejšega zdravljenja z interferonom odsvetujejo in pravijo, da bom kvečjemu moral tudi jaz dodati kak antidepresiv zaradi stranskih učinkov interferona. Jao, pa kdaj bo že konec vsega? Sfajtat se moram kakor koli. Včeraj pa mi je kapnilo, da sem se preveč zagnal in da si moram splanirati tudi počitek

oziroma sprostitev kdaj pa kdaj. V bistvu se zelo dobro počutim in sem ugotovil, da jaz kot muzičar sploh še nisem bil v glasbeni šoli, kjer si lahko po 30 min na dan in poslušáš muziko v miru. Odločil sem se, da bom to na polno fural. Res je pa tudi, da ti lahko hitro ukinejo izhode. Že zaradi majhnih pizdarih, tipa hrana v sobi, komunikacija na sprehodu ...

V glavnem, tok k je bolj na izi, tok hitrej lahko kej zafuraš. Vidu sem, da je tudi opcija jutranjega teka. Rekli so mi, da se teče ob Ljubljani na izi pa to ... Valjda sem se pustu pregovoriti in prvič v lajfu sem šel ob 6:45 jaz tečt. In pride model, ki vodi športne zadeve, in mi reče: »Mare, cooperja boš lafu.« In smo šli na Kodeljevo in prelaflu sem 6 krogov, in sicer sem rabu pri svojih 37 letih 13 min in 15 s.

Pljuča sem mislil, da mi jih bo razfukal. Od sedaj vsak torek in četrtek obvezno tečt. V glavnem postaja zanimivo in vem, da jih prihaja iz detoxa še par, s katerimi smo res imeli nek odnos, in se bo tudi skupina tukaj na POO-ju malo zbudila. Zunaj me pa še čaka pufek za poravnat, o tem pa kaj več next time.

M. P.

NIČKOLIKOKRAT

Ničkolikokrat sem skoraj dušico spustila, angelom se smilila, hudičke veselila, križe in težave na grbači pestovala, padala, se dvigovala, a vedno se pobrala.

Če te bo usoda
kdaj v temo naselila,
ne pozabi na luči
In na vsa svarila:
Vse povsod se najdejo
svetle poti,
ti za dušico poskrbi,
da se ne zgubi.

Katarina Kalaba

SOLZE

Zažgala bom
to pčezijo,
te liste,
ki s solzami
se skup držijo,
še vžgejo se ne,
le smodijo.

Neda Tuma

LJUBAV

I kad mene ne bude,
i kad cvrkut ptica te seti na mene,
seti se iskrene ljubavi,
koja je tekla kroz naše vene.
Seti se Boga, kog smo skupa molili,
da usliši mblitve i olakša naše teško breme.
Seti se ljubavi, koju si dobijala od mene.
Voleo bi, da te naš sin seti na mene.
I sad mi krenu suze,
kad pomislim na sudbinu,
da te jednoga dana ne bude bilo kraj mene,
ali sam srečan, jer znam,
da sam živeo život pored voljene žene.

Slaviša V.

ANEKDOTE IZ PRODAJE

VROČA RQBA

Med prodajo časopisa me ljudje pogosto sprašujejo, če vem, kje se nahaja določena ulica ali ustanova. Če le imam podatke, rad priskočim na pomoč. No, zadnje čase se vse pogostejše dogaja, da me sprašujejo, če sem denimo videl tak in tak bicikel ali celo tak in tak motor. Ravno danes so nekemu izmaknili miniaturno kolo z motorjem, ki sem ga po naključju zapazil, saj je novepečenemu lastniku *crknil* v moji bližini. Žal sem oškodovancu, lahko pomagal le z okvirnim opisom zmikavta in smerjo, kamor se je napotil. Mi je pa uspelo uspešno rešiti tatvino na Miklošičevi.

Pred določeno trgovino, katere zaščitni znak je ravno miniaturno kolo, sem opazil zmikavta in lastniku je po 50ih metrih uspelo ujeti nepridiprava. Seveda sem neizmerno vesel, če sem v takih primerih koristen, navsezadnje moramo vsi nabrati denar, preden si lahko privoščimo artikel, ki nam pade v oči.

Danilo

DAJ NAPREJ

Običajen depresiven dan, prodajam pred Hoferjem in se ubadam s slabim prometom. Potem se prikaže gospa z denarjem v roki in pravi: »Rečeno je bilo, da dam naprej.« Vzamem denar in vidim, da mi je dala 25 €. Dan se je takoj prevesil v popolnega.

Nataša

KAJ MI PREOSTANE

Nekega večera sem prodajal Kralje ulice na železniški postaji in ko sem stal tam s časopisi v roki, me je neki gospod vprašal, zakaj prodajam Kralje. Odvrnil sem, da preprosto nimam druge izbire, kot da prodajam Kralje. Izgubil sem službo, za povrh pa so tu slabe družinske razmere, ki sem jim ubežal. Priznal je, da imam očitno smolo, in je z veseljem kupil Kralje.

Gašper

VSEMOGOČNI POLDE

»Nič ti ne dam.« S temi besedami me je odslovil tipec. »Zadnjič si mi za 5 € prodal modrino neba, potem sem moral pa kidati sneg!« No, take imamo, pa vendar ne obupujemo.

Polde

Dogodki:

ŠAHOVSKI TURNIR DRUŠTVA SVIT, KOPER, 20. 4. 2016

Še pred začetkom turnirja, ki ga je društvo Svit organiziralo 20. 4. v Kopru, je naš glavni favorit Polde izjavil, da pri nobenem drugem športu poraz ne boli tako kot pri šahu. Zato se je naša ekipa, ki so jo sestavljali Polde, Gašper, Srečko in Tomaž, odločila, da premaga vse in osvoji prvi šahovski pokal v zgodovini društva. Z enim remijem, enim porazom in desetimi zmagami nam je to tudi uspelo. Prav tako se je izkazal naš najmlajši igralec Gašper, ki je poskrbel, da je polica v dnevnem centru Kraljev otežena z dodatnim pokalom za najboljšega igralca turnirja. Sicer pa je bil turnir v novih prostorih bivše tovarne Inde odlično izpeljan. Poleg naše ekipe so tekmovali še

ekipa Zdrava pot iz Maribora, društvo Stigma iz Ljubljane in društvo Svit iz Kopra. Organizatorji so mislili prav na vse, tako da ni manjkalo hrane in pijače. Še celo vreme je bilo odlično, pa čeprav pri šahu ne igra velike vloge. Tako so bili na koncu dneva naši fantje zelo veseli in svojo šahovsko znanje nagradili z lepimi spomini, tremi pokali ter zagonom za nadaljnje igranje šaha. Zahvala gre tudi prostovoljcu Janu, ki je na turnirju navijal za naše barve in je eden izmed »krivcev« za novonastalo šahovsko vzdušje na Kraljih.

Goran J.

foto: Samo Novakovič

PIVOVARSKI DERBI V STOŽICAH

V soboto, 16. 4. 2016, sta si v sklopu Lige Nova KBM za prvaka nasproti stala stara znanca slovenskih parketov: Union Olimpija in KK Zlatorog Laško. Če so bili letos Laščani že trikrat prevelik zalogaj za Ljubljančane, zmaji tokrat niso dovolili presenečanja. S timsko in borbeno igro so hitro dosegli razliko in jo do konca srečanja le še povečevali. Na koncu je po trojki Gregorja Hrovata semafor kazal kar 102 : 78 v korist Ljubljančanov. Pri domačih so se prav vsi, ki so stopili na parket, vpisali med strelce, največ točk pa je dal Sava Lešić (21). Poleg njega sta dobro strelsko formo na zadnjih tekmah potrdila tudi Saša Zagorac in Miha Lapornik s 16 doseženimi točkami. Na drugi strani pa le dva razpoložena igralca, Nej Barič (24) in Jamal Abrams (23), nista bila dovolj, da bi si gostje lahko obetali zmago. Union Olimpija tako po 6 odigranih krogih vodi na lestvici in z nestrpnostjo pričakuje izločilne boje. Kralji se na tem mestu klubu zahvaljujemo za karte in Olimpiji želimo veliko sreče pri lovu na nov državni naslov!

S. P.

foto: osebni arhiv

KUHA ULICA, 6. DEL, KRAS, ŠKRBINA PRI KOMNU, ŠPARGLJI

V okviru projekta Zaživi ulica – Kuha ulica, 6. del, sem za vas (uporabnike društva Kralji ulice) organiziral tridnevno delavnico nabiranja in priprave delikatesne zelenjave – belušev, špargljev ali lat. *Asparagus officinalis*.

Vabilo na delavnico smo izobesili teden pred izvedbo na dveh mestih društva KU. Informacije so začele kar same potovati, zato se je kmalu nabralo dovolj zainteresiranih. V torek, 19. 4. 2016, ob 12.15 smo se zbrali v sejni sobi društva, kjer sem vodil teoretično delavnico. Tam smo zarisali okvirni načrt izleta in se dogovorili, kako se bomo obnašali na praktični delavnici nabiranja te rastline. Naslednji dan smo ob 9. uri krenili na izlet na Kras, v Škrbino pri Komnu. Zbralo se nas je devet oseb; jaz in socialna delavka Monika in sedem uporabnikov društva. Na pot smo se odpravili s kombijem, ki ga društvo najame za potrebe projekta. Vzdušje med vožnjo je bilo polno pričakovanj, predvsem smo ugibali, ali bomo sploh kaj našli, belušev namreč. Okoli desete ure smo prispeli k našim gostiteljem na pristno kraško domačijo Boruta Benedejčiča, Tanje Godnič ter Oskarja in Justina. Rad bi omenil, da sta gostitelja moja osebna prijatelja, ki sta me podprla v tokratnem projektu delavnice Kuha ulica. Borut in Tanja sta tudi nosilca zlate medalje z razstave vrtov Pepin vrt v Londonu 2014.

V spremstvu Tanje in domačina, gospoda Bogdana Cotiča, smo se odpravili na že težko pričakovano nabiranje. Hrib Sv. Katarine leži na severnem robu Krasa, z njega se razprostira pogled vse do morja, teren pa je zelo težko prehodan. Vodič Bogdan nam je pokazal in razložil, kako se rastlino utrja in kako se jo nabira. Pozornost je treba nameniti predvsem varnosti in pozitivnemu

foto: arhiv KU

Slika iz terena

odnosu do narave, ekologiji. Nabiranje se je končno pričelo. Po dobri uri in pol smo se spet zbrali in pregledali »izkupiček«, skoraj kilogram in pol. Navdušeni, ker nam je uspelo, ter srečni in zadovoljni smo se odpravili na turistično kmetijo k Sandri in Jožetu, Coljava 5, 6223 Komen. Prton (kar pomeni v kraškem narečju vrata) domačije odpira vhod s severne strani, v notranjosti pa sta nas očarala domačnost in ambient sam. Sledilo je kraljevsko kosilo, in sicer v štirih hodih. Gospa Sandra nas je v prvo pogostila z mesnim narezkom, pršutom, domačimi suhimi klobasami, z zeliščno frtaljo, krožnikom domačega sira, vložjenih jajčevcev in bučk, za prilogo pa domač kruh iz krušne peči. Naše brbončice in želodci so neizmerno uživali ob pestrosti, kakovosti in ljubezni pripravljene hrane. Žejo smo si tešili s tremi domačimi sokovi: metinim, bezgovim in jabolčno-hruškovim. Naslednji obed je bila jota, za njo pa še glavna jed, mesni šugo (mesni ragu) s testeninami in njoki v smetanovi omaki s šparglji in panceto. Sladica: sirova rolada. Vse skupaj smo zaključili s kavo, še malo posedeli, se zahvalili ter odpravili nazaj v Ljubljano.

Zaključek delavnice se je pričel v petek, 22. 4. 2016, ob 12. uri na društvu KU, praktična delavnica, priprava špargljeve kremne juhe s krompirjem in prilogo, pogostitev ob 14. uri!

Z udeležencem delavnice Srečkom sva se odpravila v trgovino po ostale sestavine za pripravo jedi. Pričeli sta se priprava hrane in kuharija. V mali kuhinji, dve električni plošči in korito s pipo, je bila potrebna improvizacija, da nama je pogostitev uspela.

Krompir zrežemo na male kocke in ga denemo kuhat z lovorjevim listom. Čebulo, zrezano na malo, popražimo na maslu v voku, ko porumeni, popražimo še pol natrganih špargljev in podušimo do mehkega in zmiksamo, da dobimo kremasto jušno osnovo.

Začnimo in solimo ter vse skupaj dodamo krompirju. Dodamo ostanek popečenih špargljev in šunke. Priloga: kruh. Jed po okusu še začnimo. Dober tek.

Zahvala gre društvu Planta, Borutu in Tanji, Škrbina 45a, ki sta nam omogočila izvedbo delavnice in pogostitev na turistični kmetiji. Društvu KU, Pražakova 6, 1000 Ljubljana, ki nam je omogočilo prevoz in sestavine za praktično izvedbo delavnice, Kuha ulica. Skupaj smo nahranili okoli trideset uporabnikov društva, ki so bili željni sveže pripravljene obroka.

Delavnica je v celoti uspela, a žal se vseh treh dni poteka programa niso udeležili vsi, ki so bili prijavljeni. Pa drugič.

Jože Drol

foto: MG

Težko pričakovani obrok

foto: MG

Kuharski mojster in vajenec

Podpiram - ZLATKO

016
KRALJI
ULICE

Kako dojemate brezdomstvo in kdaj ste se s pojmom (prvič) поблиže srečali?

Brezdomstvo dojemam kot slabost človeštva in tudi slabost sistema. S pojavom sem se srečal že dokaj zgodaj, saj sem odrasčal v družini, v kateri so me učili, da moram biti dober, delati dobre stvari in če se le da, pomagati ljudem v stiski. Zato s temi ljudmi sočustvujem. Zaskrbljujoče je, da se denar za orožje vedno najde, ko pa je treba pomagati brezdomcem, po navadi naletimo na gluha ušesa.

Kakšen se vam zdi odnos do brezdomcev v današnji družbi?

Zdi se mi, da je današnja družba polna različnih predsodkov. Določeni ljudje se imajo za nekaj več, čeprav ne vem, zakaj. Ključni problem je predvsem v tem, da so t. i. šibkejši člani današnje družbe izpostavljeni nerazumevajočim pogledom in neprimernim izjavam hladne množice. Trudim se biti eden izmed tistih, ki ne delajo razlik med ljudmi.

Kakšna se vam zdi trenutna situacija v primerjavi s preteklostjo?

Očitno je, da se nekatere stvari nikoli ne spremenijo. Vedno znova sicer poslušamo, da je treba iti naprej, vendar odkar vem zase, ta problematika obstaja. Verjetno zato, ker se razvijamo samo v tehnološkem pogledu. Res je, da čas celi rane, ampak določeni problemi ostajajo. Kaj bi se dalo narediti? Za začetek podarjati čim več nasmehov.

Kako bi po vašem lahko izboljšali stanje oziroma kaj je po vašem tisto, kar bi svet lahko naredilo lepši kraj za vse?

Iz pogovorov z ljudmi pogosto pridem do spoznanja, da jih večina misli, kako se ne da nič spremeniti. Sam menim ravno nasprotno! Prav vsak bi lahko prispeval za korak v boljši jutri. Prepričan sem, da bi že v primeru, če bi bili prijaznejši drug do drugega, šli v bolj pozitivno smer. Osnoven je odnos. Včasih zadošča že lepa beseda ali pa pogovor z nekom, ki je v stiski.

Človek se takoj počuti bolje. Sam bi definitivno posvetil več pozornosti družbenemu odnosu, saj bi z boljšim odnosom ali moralnimi vrednotami bilo več ljudi, ki bi stali drugim ob strani.

Poznate projekt Kralji ulice in kaj menite o njem?

Ja, to zgodbo poznam že par let. Mislim, da je to ena zelo pozitivna stvar (misli na časopis – op. a.) in ki se jo da dobiti. Mislim, da si časopis prebere veliko ljudi. Sam podpiram projekt v celoti. Pred kratkim sem srečal in izmenjal par besed z enim fantom. Malo sva debatirala na to temo in če ne drugega, je to priložnost, da lahko človek vsaj za začetek nekaj dela, nekaj majhnega, toliko da se počuti boljše in koristno. Na ljudeh pa je, da ta trud prepoznajo in podprejo.

Morebitne pozitivne in/ali negativne izkušnje z brezdomci, anekdota?

Nimam slabih izkušenj z brezdomci, zato ker so to ljudje, ki so prestali težke življenjske izkušnje. Mislim, da so svetla stran današnje družbe, da so neškodljivi. Problematika, ki je pereča na dosti področjih, je pač alkohol. To je tisto, kar ni dobro, niti za volanom niti v samem odnosu. S tem sem pa imel negativne izkušnje, sicer ne z brezdomci, ampak na splošno z ljudmi, ki pa naj bi bili normalni in so v družbi sprejeti. Velikokrat se vprašam: »Ali ni to zanimivo?« Bil sem že verbalno napaden od pijanega človeka, od brezdomca pa zaenkrat še ne in upam, da bo tako tudi ostalo.

Bi morda sami kaj posebej izpostavili?

V svojih komadih sem že marsikaj povedal. Vseeno pa bi izpostavil eno kratko in jedrnatno sporočilo, in sicer: »želi sosedu tisto, kar želiš samemu sebi«, kar naj se razume v dobrem smislu.

Intervju pripravil Goran Jaćimović

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

DROGARIJA, 1. DEL

biba.koper@gmail.com

Tokratna tema je v stilu »izpolnimo željo«, saj me je prodajalka z bližnje mestne tržnice zanj prosila že pred časom in kar nekaj ljudi me je spraševalo, kakšen je moj pogled na vse vrste omame, ki pestijo mnoge ljudi, med njimi tudi brezdomne in prodajalce najboljšega časopisa. Ni mi lahko definirati in postaviti piko na odvisnosti, predvsem od prepovedanih drog, saj zame predstavlja zelo kompleksno vrsto razmišljanja. Ničesar ni moč lepo popredalčkati.

Najprej malo zgodovine. Ker ne maram uporabljati besede (ali občutka) sovražiti, bom rekla le, da močno močno ne maram ameriškega predsednika Nixona. Ta je za moje pojme lastnoročno poskrbel, da je odvisnost prejela stigmo, ki se je še danes ne more rešiti. Ogromno preberem in prav malce fanatično rada si ogledujem dobre dokumentarce. Spominjam se, da sem prve tekste o Nixonu brala še v času svoje prve nosečnosti, torej nekje leta 1990. V tekstih sem večkrat zasledila tudi omembe t. i. teorij zarote, ki pa so, če si si le vzela malce časa in zadeve dobro raziskal, vedno bolj izgledale kot dejstva. Nixonu so že od nekdaj pripisovali razne kritike in obtožbe glede kriminalizacije drog in njenih uporabnikov, a sedaj, ko so v ZDA končno lahko javno objavljeni dokumenti, vezani na njegovo leta 1971 razglašeno vojno proti drogam, je vsem lahko jasno, da je Nixon načrtno ustvaril vse grdobijske, ki so sledile. Načrtno je ustvaril enormen strah, ki je pri ameriških državljanih mejil že na paniko. Najprej je posnel propagandne filme in dal natisniti letake, ki so Američane strašili pred grozotami uporabe marihuane (prvoten poskus iz leta 1937 je samo nadgradil). Ko so državljanji pridno pogoltnili vse, kar jim je bilo servirano, je dvigoval napetost in pričel s propagando proti uporabi heroína in kokaina. Oba sta bila do takrat večinoma uporabljana v medicinske in raziskovalne namene. Ulična zloraba je bil skoraj nepoznan pojav, saj sta bili obe drogi sprva dostopni seveda bogatejšim, umetnikom, glasbenikom, in še vedno je bila marihuana tista, na katero so prisegale velike mase. Kljub dejstvu, da je bil v ZDA izdan zakon o prohibiciji drog

že davnega leta 1914, večjih težav z drogami niso imeli, dokler se ni načrtno ustvarila »Vojna proti drogam«, ustanovila t. i. antidroga policija (DEA), Nixon je uzakonil nerazumljivo visoke zaporne kazni (za posedovanje marihuane obveznih 2 do 10 let zapor!), in epilog, ko je policijo oskrbel z nenormalno visokim proračunom (danes ta znaša 51 milijard dolarjev!) ter ogromnimi količinami drog, ki so imele samo en namen – podtikanje le-teh predvsem črnskim, revnim in neizobraženim državljanom –, vse z namenom, da se ustvarijo strah, panika, kriminalizacija, stigmatizacija in predvsem zmanjšanje empatije ostalega prebivalstva. Policijske akcije, ki so se dogajale v tistem času, so bile v celoti nezakonite, saj so policisti vdrali v stanovanja brez nalogov, podtikali droge in nato aretirali ter v nadaljevanju zaprli izbrane »kandidate«. Ob dejstvu, da je danes v ameriških zaporih 2,2 milijona zapornikov, 4,5 milijona oseb s pogojnimi kaznimi (dodatno 54.100 obsojencev v zaporih za mladoletnike), in podatku, da so ameriški zapori pričeli z masovno privatizacijo, je jasno, da vsemu botruje denar in je človek ponovno tretjerazredna nepomembnost ali samo sredstvo za doseg monetarnih ciljev. Zgolj v vedenje; v Kanadi so prav tako poskusili delno preložiti zaporniške kapacitete na privatni sektor, vendar sta se oba zapora iz zasebnih rok vrnila nazaj v državne. V Evropi pa je Združeno kraljestvo prvo, ki je leta 1993 prvič odprlo takšne vrste zapor. Kadar koli se je nek zavod ustvaril v privatnem sektorju, kažejo raziskave, so skoraj nemudoma sledili škandali o korupciji v pravosodnih in policijskih vrstah – nikjer tako številčno kot ravno v ZDA. Dve pomembni izjavi. Ameriški Vera Inštitut je podal izjavo: »*Jails throughout the United States have become warehouses for the poor, the mentally ill and those suffering from addiction as such individuals lack the financial means or mental capacity to post bail.*« Bivši Nixonov svetovalec za notranje zadeve pa je povedal sledeče: »*We knew we couldn't make it illegal to be either against the war or black, but by getting the public to associate the hippies*

foto: Nena Sole

with marijuana and blacks with heroin, and then criminalizing both heavily, we could disrupt those communities. We could arrest their leaders, raid their homes, break up their meetings, and vilify them night after night on the evening news. Did we know we were lying about the drugs? Of course we did.«

Sedaj, ko sem vsaj približno postregla z zgodovinskimi dejstvi in načinom, kako se je vojna proti drogam izkazala za enega največjih lapusov v ameriški politični preteklosti, bom lahko naslednjič podala še svoje lastno mnenje. Definicija bolezni oziroma zdravja je po besedah WHO sledeča: »Sodobna definicija opredeljuje zdravje kot splošno vrednoto in bistveni vir za produktivno in kakovostno življenje slehernega posameznika in skupnosti kot celote. Zdravje je po tej definiciji dinamično ravnoesje telesnih, duševnih, čustvenih, duhovnih, osebnih in socialnih prvin, ki se kaže v zmožnosti neprestanega opravljanja funkcij in prilagajanja okolju,« lahko začnem s tem, da je zame odvisnost v prvi vrsti bolezen.

Vaša Biba

UNIFORME - SPRAVNA PRAVLJICA

018
KRALJI
ULICE

Nekoč so živeli trije bratje. Prebivali so v skromni hiši na koncu vasi, ki se ji je reklo Pri žnidarju. Seveda: oče je bil krojač, vendar so prav vsi moški pri hiši oboževali uniforme. Tistega leta je prišla vojna. Medtem ko so se nekateri vaščani kar sami javili v oborožene enote, so bratje lepo čakali doma.

Toda nekega večera, ko se je bledi mesec plaho skrival za temnimi, grozečimi oblaki, je potrkalo na hišna vrata. Bil je nek partizan. Najstarejšega od treh sinov je vprašal, ali bi hotel z njim v krvavi boj. Najstarejši je partizana premeril od nog do glave in zraven premišljeval: *Tale uniforma ni nič posebnega: ponošena je in ponekod zakrpana, ampak živo rdeča zvezda na kapi mi je pa všeč. Tudi usnjene torbice za nošnje ročnih bomb in jermeni pri pasu so videti imenitni.* Potem je glasno rekel partizanu: »V redu, grem.« In sta šla.

Starejši si je med potjo mislil: *Kako srečen sem lahko, ker sem najstarejši in so prišli ravno pome. Mlajša dva bosta še naprej nosila preproste delovne obleke, jaz pa bom kmalu videti pravi heroj! Ha, ha!*

Že čez nekaj dni je zvečer spet potrkalo na hišne duri. Bil je nek domobranec. Srednjega od treh sinov je vprašal, ali bi hotel z njim v krvavi boj. Srednji je domobrancia premeril od nog do glave in si pri tem mislil: *Kakšen bedak – tale moj starejši brat! Ujel se je na prvo uniformo, ki jo je zagledal. Domobranska je precej lepše ukrojena in vrh tega skrbno oprana in zlikana.* In je rekel domobrancu z odločnim glasom: »S teboj hočem iti.« In sta šla.

Minilo je komaj nekaj dni in spet se je zvečer od hišnega praga razleglo trkanje. Bil je nek nacist. Iskal je najmlajšega brata. Ko ga je najmlajši zagledal, so se mu zasvetile oči in je pomislil: *Ta uniforma pa je od vseh najlepša! Kakšna tepca sta moja brata, da nista malo počakala. Že se je videl v čudoviti uniformi, ki je presegala domišljijo navadnega smrtnika, zato je tudi na tem mestu ne bomo podrobneje opisovali.* Rekel je nacistu: »Odidiva čimprej!« Nacist je ostarelega očeta na kratko pozdravil s »H*** Hitler!« in sta šla.

Vojna se je vlekla več let, bojna sreča pa je bila zdaj na tej, zdaj na oni strani. Prelita kri je umazala veliko uniform in ne dosti manj so jih zagrebli v zemljo skupaj s tistimi, ki so jih ponosno nosili. Potem je napočil konec vojne, v kateri so zmagali partizani. Trije bratje so se vrnili domov.

foto: Anja Dr

Minil pa ni niti en dan, ko so zvečer po srednjega brata prišli partizani. »Domači izdajalec, z nami!« so zavpili in ga odvlekli s seboj. Sredi gozda, na robu brezna brez dna, mu je komandant velel, naj se sleče. Srednji brat je ogorčen protestiral, vendar mu je komandant kar sam potegnil s telesa čedno domobranksko uniformo in si jo naglo oblekel sam, njemu pa ukazal, naj obleče njegovo manj lepo partizansko. Preden so ga ustrelili, je moral partizanski fotograf Polde to posneti. Komandant mu je dejal: »Ko bo slika razvita, pod njo napiši **Streljanje naših domoljubov.**« Poldetu ni bilo jasno: »Saj tale je vendar domobranec?!« Komandant je odvrnil: »Naslov ne bo govoril o tem, koga streljajo, temveč kdo strelja! Najprej ustrelj ti na svoj aparat, potem pa bomo še mi.« Nista še minila dva dneva, ko so zvečer prišli po najmlajšega brata partizani. »Okupator, z nami!« so se zadržli. Zgrabili so ga in ga vzeli s seboj. Tudi njega so sredi gozda postavili k breznu brez dna

in mu ukazali, naj se sleče. Najmlajši se je ogorčen upiral, a ni dosti pomagalo. Njegova sijajna nacistična uniforma se je lepo podala komandantu, sam pa se je moral preobleči v njegovo veliko manj lepo partizansko. In spet je partizanski fotograf Polde naredil posnetek, pod katerim bo pisalo **Streljanje naših domoljubov.** Obleka pač ne naredi človeka!

Po najstarejšega niso prišli. Kar sam je slekel partizansko uniformo in oblekel delovno obleko. Po očetovi smrti čez nekaj let je nasledil krojaško obrt. Njegovo oboževanje uniform, ki nekoč ni imelo dna, se je precej uneslo. Nekega mračnega večera brez lune pa je potrkalo na hišna vrata. Znanec iz sosedne vasi je prinesel svojo staro gasilsko uniformo, da jo prekroji za najstarejšega od svojih treh sinov ...

Jurij Kunaver

ODPISANI, KI ŠE ZDALEČ NISMO ODPISANI

Gledališka skupina OdPISANI je, kakor vedno, tudi v letošnjo sezono zakorakala z novo predstavo. Njihovo novo avtorsko delo je družbeno kritična gledališka predstava ajCegu, ki je nastala v produkciji OdPISANI-h in koprodukciji KUD Pozitiv. Ne glede na to, da so se letos srečevali z nekaterimi kadrovskimi težavami, je okrnjeno jedro skupine ostalo trdno in odločeno nadaljevati skoraj desetletno tradicijo svojega dela. Če na kratko povzamem, ajCegu govori o nesmiselnosti današnje potrošniške družbe in odvisnosti posameznika od tehnologije. Konec predstave je do neke mere prepuščen razmišljanju gledalca, a vseeno tudi jasno opredeljen. Glede na odzive gledalcev je predstava brez dvoma vredna ogleda. Njena glavna aduta sta igra in dialog, na katera sta se igralca, ki sta tudi podpisana avtorja le-te, nedvomno dalj časa disciplinirano pripravljala. Predstava ajCegu je bila premierno odigrana 29. 3. v ljubljanskem Kreatoriju DIC, nato pa se je skupina z njo odpravila na gostovanja. Predstavili so se gledalcem v Inde Koper, Mladinskem centru Hrastnik, Festivalu INTEGRA v Kranju, na 50. obletnici MKNŽ Ilirska Bistrica (reportaža v

Vaja

foto: Kim Šajn

MC Hrastnik

foto: arhiv KU

Prešernovo gledališče Kranj

foto: arhiv KU

naslednji številki) ter odigrali ponovitev v Kratoriju DIC. V prihodnje jih čakajo še gostovanja v Vrbi, Krškem in morebiti Kamniku ter v nekaterih drugih mestih. Po predstavi smo na željo gostitelja gledalcem zavrteli še dokumentarni film Življenje je lep šport, ki govori o brezdomstvu in je avtorsko delo nekaterih naših članov, ki se ukvarjajo tudi s filmom. V kolikor želite, da se OdPISANI ustavijo tudi pri vas, jih lahko kontaktirate preko uredništva ali Facebooka – Gledališka skupina OdPISANI.

JN

INDE Koper

foto: Kim Šajn

Gostujoči kolumnist:

Roman Kuhar

AKADEMSKI BIZNIS

foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

»Publish or perish« – objavljaj ali pa boš propadel – je formula akademskega raziskovalnega dela na številnih univerzah, tudi pri nas. No, pri nas se še da relativno udobno obdelovati svoj vrtiček, ne da bi na njem raslo kakšno izstopajoče cvetje. Brez večjih težav pogoltne tudi kakšen vrt, na katerem že leta raste zgolj in samo plevel. Cvetje ali plevel – v obeh primerih bo petega v mesecu na tvoj bančni račun nakazana plača.

Kljub temu je pritisk k objavljanju znanstvenih člankov vsak dan večji. Z njim se soočajo predvsem mladi, ki si morajo s habilitacijami šele utreti svojo pot skozi akademsko goščavo, pa tudi preostali, saj je od točk, ki merijo vrednost akademskega dela, odvisno, koliko javnega denarja lahko dobiš za svoje raziskave.

Poriv k temu, da se soočiš z mednarodnim akademskim prostorom – največ so vredne objave v tujih znanstvenih revijah –, zagotovo ni enoznačno slab. Prav nasprotno: vsak, ki dela v akademskem prostoru, bi moral skozi izkušnjo rigorozne anonimne recenzije svojega dela. A tudi tujina ni vedno zgolj zlato, ki se sveti.

S kolegico sva napisala članek z rezultati iz pravkar zaključene raziskave in iskala primerno revijo, kjer bi ga objavila. Revije se pogosto ponujajo kar same, saj v svoj elektronski nabiralnik vsak teden dobim več ponudb za objavo člankov in ena izmed njih se je zdela še posebej vabljiva. Ameriška znanstvena revija je obljubljala hitro recenzijo. Obljuba je bila mikavna zato, ker so postopki objavljanja člankov izredno dolgi: v povprečju potrebuješ kakšni dve leti, da članek objaviš v tujini. Pri tem največ časa vzame prav čakanje na anonimne recenzije.

Kolegici sem predlagal, da članek pošljeva omenjeni ameriški reviji, a sem hitro uvidel, kje je skrita zanka: v drobnem tisku je pisalo, da je treba za objavo članka plačati 200 dolarjev. Stvar se mi je zdela neetična, a me je soavtorica članka podučila, da je tovrstno plačevanje vse pogostejša praksa v akademskem svetu – še posebej, če želiš, da je tvoj članek prosto dostopen javnosti – in da je tovrstno plačevanje uveljavljeno tudi pri nekaterih domačih znanstvenih revijah. Dogovorila sva se, da vseeno poskusiva, saj je bila revija del nekaterih poznanih mednarodnih baz znanstvenih člankov.

Revija je obljubo držala: v treh tednih sva dobila obe recenziji. Seveda sva pričakovala, da bo članek treba še popravljati in piliti, a tokrat sta naju recenzenta prijetno presenetila. Prvi je trdil, da je članek »excellent« in »very good« in da popravki niso potrebni, drugi pa ... no, drugi pa ravno tako, le v obratnem vrstnem redu: članek je »very good« in »excellent«. Anonimna avtorja recenzij tudi nista zapravljal preveč prostora: svojo recenzijo sta zapisala v enem samem stavku.

Stvar je smrdela na daleč: recenziji sta bili očitno potvorjeni. Še bolj je smrdelo dejstvo, da nama je revija skupaj z recenzijo poslala navodilo, da pred objavo članka 200 dolarjev nakaževa na nek bančni račun v Bangladešu. To se mi je zdel dober nateg, a ni mi dalo miru dejstvo, da je revija na svoji spletni strani dejansko imela objavljene članke nekih ljudi. Par hitrih klikov po Googlu me je odnesel do mlade raziskovalke na Češkem, ki je v reviji objavila svoj članek, in do nekega ameriškega raziskovalca, ki je v reviji objavil že šest člankov. Obema sem

foto: Aleksander Petric

poslal e-pošto z vprašanjem, če sta v reviji res objavila članek, če sta zanj plačala in če sta denar morala nakazati v Bangladeš. Američan mi ni nikoli odpisal, Čehinja pa še isti dan. Potrdila je, da so članek v reviji zares objavili, saj mora tudi ona zbirati točke z objavami v tujih revijah. Potrdila je, da je revija v lasti nekoga iz Bangladeša, ki je v ZDA zgolj registriral ime revije. Rečeno drugače: gospod iz Bangladeša – bržkone blizu akademskih krogov – je zaslutil možnost zaslužka: vsak mesec izda revijo s šestimi članki, za vsakega dobi 200 dolarjev, objavi jih zgolj na spletu ... zanj je to zagotovo dulce vita in easy money.

Ko sem stvar raziskoval naprej, sem ugotovil, da je tovrstnih revij z lepo zvenečimi imeni na stotine. Razlogov za cvetenje tovrstnega posla je veliko, a del pojasnitve tiči v dejstvu, da nabiranje akademskih točk sili v kvantiteto, v zanemarjanje domačega jezika – sam vrsto let nisem napisal znanstvenega članka v slovenščini, ker se preprosto ne splača – in objavljanje v zgolj določenih (ameriških in britanskih) revijah, ki so v zasebnih rokah in ki na račun javnega denarja in javne znanosti dobro služijo.

Menda je odveč zapisati, da članka nisva objavila v omenjeni reviji. Na koncu sva ga objavila doma, čeprav sva prav zato, ker sva objavila v domači reviji, zanj dobila par deset pik manj.

KOFETKARJA, 14. DEL

V naši hiši se dogaja in se očitno ne bo nehalo. Zdaj smo se zagnali v vrt in spet je tu »boj« med modreci in pijanci. Pijanci smo začeli štihat, modreci pa so preštihali svoj del in že posadili svoje zadeve. Seveda se nam, pijancem, še ne splača saditi. Naši proizvodi za zdaj uspevajo v hiši in ko bo čas in bo vreme dopuščalo, bomo tudi mi napadli svoje gredice.

Ampak to ni ravno to, Taubi se na veliko hvali, kako je na pohodu Nevidena Lublana imel – vse časti vredno – pohodnico Manco Košir. Ja, pa kaj?! Saj bi lahko hvalil tudi ostale trume študentov in pohodnikov. Kot da je Manca kaj več. Ravno tako je človek, kot vsi ostali. Ampak ... vrnimo se na vrt. Solata, čebula in podobno na vrtu že na veliko uspeva. Paradižnik, paprika in čili pa še vedno vztrajajo v hiši. Zaenkrat. Ravno tako kot mi. Malo se kregamo in malo se imamo radi – pa kaj bi za to. Takšno je pač življenje. Midva pa še vedno vsako jutro kofetkava in kot stare branjevke oblajava življenje.

Aja, od nekod sva dobila idejo, da bi ta svoja kofetkanja objavljala na internetu. Lepo. Kdo pa se bo s tem ukvarjal? Midva že ne. Že tako sva pre zaposlena. Tudi klošarji nismo ravno brezposelni. Morda imamo celo več dela kot naši politiki. Žal.

N2 in Taubi

foto: Sandra Požun

Tanja San in Anastazia Om:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN:

KAJ BULJIŠ PREDSE?
KAJ KUJEŠ OD BLOKA DO BLOKA?
KAJ NOSIŠ TAM MED NOGAMI?
KAJ ODŠTEVAŠ JUTRI?

KOLIKO POGAČ SI ŽE SPEKLA?
KOLIKO NOSOV POLOMILA?
KOLIKO TERENA PREHODILA IN ZAVILA PROTI MENI?
KOLIKO KOŠOV V NAPAD?

KATERO ODEJO PRIHRANIM ZATE?
KATERO ŽENSKO POLOŽIM?
KATERO SLOVO PRETIPKAM?
KATERO OSNOVO NAJ SNUJEM?

PADAM.

ANASTAZIA OM:

BES MATERNICE RANJENE
VODI ME OD BLOKA DO BLOKA,
MOČ STVARSTVA MED NOGAMI
ODŠTEVA URE BREZVESTNI DRHALI.

SPEKLA POGAČ OGROMNO,
MOJ NOS JE VEDNO NASTRADAL,
TERENA PREGAZILA JUHATEHAJŠEPAŠE,
POŠTENOSTI NOBENE NIKJER, K TEBI ZAVILA.

ODEJO VARNOSTI MI PRIHRANI.
LJUBI, NE POLAGAJ KAR TAKO.
SLOVO NE OBSTAJA.
OSNOVO ČASTIVREDNOSTI OŠNUJ.

PADAM TUDI JAZ, A NE PREJ,
DOKLER NE POPLAČAJO NAM ODVZETO.

Kraljevi recenzor:

MAMA, PREDPREMIERA, KINODVOR

Če sem čisto odkrit, ne vem, kje naj začnem. Iz produkcije Gustav so me povabili (osebno) na premiero filma Mama v Kinodvor. Lepo, ne! Samo, kdo pa ste vi, ki ste me povabili, saj nikogar ne poznam. Iskal sem ta odgovor, a ga nisem našel. Morda me je ravno to prepričalo, da sem šel.

Torej, gremo na film ... Prespati sem ga moral (pa ne med ogledom), da sem dojel morda le delček tega, o čem naj pišem. Čeprav, če sem odkrit, mi še zdaj ni kaj preveč jasno. Nataša Ralijan Tič igra mamo, izgubljeno v neki osamelosti. Osamljenost je pizdarija in to vam lahko povem iz prve roke. Vendar Nataša je že tak profi, da je to nakazala na nemogoče odličen način. Morda ga je le režiser Vlado Škafar občasno malo preveč usral in je scene vlekel do onemoglosti. Tako sem se na momente počutil, kot da berem Kafko, ne pa gledam filma. No, da razjasnim – Kafka je zame odličen, vendar sem, preden sem ga sprejel, kar nekajkrat izgubil živce ob branju njegovih knjig. Morda bi ta film nekako

foto: arhiv Kinodvora

vzporejal z Orsonom Wellsom – pa tudi to le nekako. Tišine je bilo tu preveč. Tišina pa je – kot vsi vemo – največji hrup v naših glavah. Ne vem, ekstravagantni mazohisti bi tu sigurno doživljali orgazem. Torej, naj se vrnem na film ... Zakaj se je sploh šlo, mi še zdaj ni povsem jasno. Mama, ki je izgubila hčer, čeprav to ni nikjer jasno pokazano. Morda le ... Kaj pa vem! Hči v komuni zaradi odvisnosti ... Kar nekaj časa in možganov sem potreboval, da

sem pogruntal, kdo naj bi bila njena hči. Pa je bila? Kaos! Totalni kaos z ogromno tišine. Se bom ponavljal, če spet napišem, da je mama Nataša ta kaos še najbolj obvladala? Po filmu sem sicer pričakoval, da bom spoznal avtorje, pa od vsega tega ni bilo nič. Žal! Morda drugič, saj sem imel na milijone vprašanj glede tega vsega skupaj. Ampak ... Osamelost ubija – verjemite!

Taubi

022
KRALJI
ULICE

RECENZIJA PREMIERE DR. ŽIVAGO, SNG OPERA IN BALET, 14. 4. 2016

Brata dvojčka Jiri in Otto Bubenček sta po romanu Borisa Pasternaka naredila odrsko priredbo Doktor Živago. Prvi je bil koreograf, drugi pa scenograf in asistent koreografije. Za odrom se dopolnjujeta in vedno delata skupaj.

Leta 1965 je britanski režiser David Lean posnel film Doktor Živago, ki je nastajal tri leta. V istoimenskem baletu Doktor Živaga pleše Lukas Zuschlag, Lara je Tjaša Kmetec in Tonja Rita Pollacchi. Najprej bi pohvalila odličen orkester pod vodstvom glasbenega vodje in dirigenta Marka Gašperšiča pa tudi baletni ansambel ter operni zbor, ki so doprinesli svoje k celoti. Prvo dejanje je vzelo dih. Svet blišča in zabave, aristokracija, ki pije šampanjec v rdečem salonu z rdečimi prti na mizah ... Pod odrom pa orkester z vso energijo in močjo igra Dmitrija Šostakoviča, Sergeja Rahmaninova, A. Šnitkeja, P. Vasksa ter N. Mjaskovsega. Poleg velike ljubezni med Laro in doktorjem Živagom je poanta baleta demonstracija delavcev, ki oznani začetek revolucije. Današnje demonstracije po svetu so primerljive, le da se vse dogaja na drugem koncu sveta, v drugem času. V naši zgodbi se prepletata usodi dveh družin (Tonja, žena doktorja Živaga – pesnika ter zdravnika – in

foto: Darja Štravs Tisu

Paša, Larin mož). Vojna je strah, v vojni pa se ne glede na vse rojevajo tudi nove strasti (ljubezni). Prepovedane, močne, ki trajajo do zadnjega diha ... Doktor Živago kljub družinski sreči vse bolj misli na Laro. Na posesti Gromekovih v Varikinu Komarevski poseže v razmerje Lare in doktorja Živaga, ki zapusti Tonjo. Tokrat ga iz hiše prepodita.

A čeprav Jurij ve, da se ne bosta več videla, jo hoče prepričati, naj s hčerjo sledi Komarevskemu. Ostané sam in tedaj se mu pred očmi zavrti celotno življenje, skupaj z vsemi, ki so mu kaj pomenili v življenju. Ko hoče dohiteti Laro, mu srce odpove.

Barbara Jozelj

MAME, SITI TEATER, 23. 4.

Kako izgleda babji žur? Hja, tiste (moške), ki jih radovednost najbolj črviči, ali pa tiste, ki imajo težave z domišljijo in jih ravno zato obhaja tesnoba, morda celo ljubosumje, lahko takoj potolažim. Recimo, da nam predstava Mame servira sliko običajnega babjega žura iz prve roke. Štirim babnicam, ki se odločijo za preživljanje prijetnega večera, je skupno predvsem dvoje – so matere in so prijateljice. Tekom večera se postopoma razkriva, da so tudi sila različnih nazorov in statusov. Ena izmed družčine je visoko noseča, vendar ji to ne predstavlja nikakršne ovire, da ne bi nebrzdano pila in kadila. Življenjske preizkušnje rešuje v sproščeni maniri in v glavnem, kot se pojavljajo. Trenutno jo najbolj zanima predvsem, ali ji bo sreča v četrto končno namenila deklico. Drugi, ženi plastičnega kirurga, je prihranjena večina finančnih tegob tuzemskega sveta. Nikakor ne preseneča, da je v osnovi skrajno naivna in neizkušena. Tretja, najambicioznejša med vsemi, živi pretežno za službo (ter hlepi po nadzoru). Zato niti ni čudno, da ji tako otroci kot vzgoja predstavljajo špansko

foto: arhiv Siti teatra

vas. Zadnja v vrsti je samohranilka s tremi otroki in burnim ljubezenskim življenjem, pa čeprav tega zapolnjujejo predvsem (ne čisto realni) Xavier in bridki spomini na bivšega moža. Liki so morda res malce stereotipni, situacije pa temu primerno črno-bele, ampak po drugi strani s svojo simpatičnostjo izzovejo salve smeha. Pogovor nikakor noče zamreti, ravno nasprotno. Kako bi le, ko pa se vse vrti

okoli zanimivih tem: vzgoje, moških, seksa, odnosov, otrok in službe. Za dobro mero vsaka ženskica prida svojo skrivnost, ki ni ravno za vsakršna ušesa. Ne preseneča torej, da ena zgodba obvezno rodi drugo in tako naprej vse do konca, ki postane – kaj drugega kot – nov začetek.

MG

PRLJAVO KAZALIŠTE, CVETLIČARNA, 14. 5.

Zgodi se, da se zaprepadeno, praviloma docela nepripravljen, zaveš relativnosti okusa tekom let. Točno to se mi je pripetilo v Cvetličarni na koncertu starih znancev – Prljavega kazališta – in to v popolni nenavezavi z bendom ali repertoarjem. Malo pred enajsto se je šov končno začel s komadom Radio Dubrava. Dubrava je sicer hrvaško delavsko predmestje, od koder bend izvira, del besedila pa je nakazoval, naj pojemo z njimi. Dobro razpoloženi publiki ni bilo treba dvakrat reči, saj je to z veseljem počela ves čas. Sledila so Pisma ljubavna, ki jih bojda niso nikoli pisali, v nadaljevanju pa še cel repertoar balad: Mojoj majci, Heroj ulice, S vremena na vreme, Kiše jesenje, če jih omenim samo nekaj. No, Crno bijeli svijet je navkljub trenutni odsotnosti Mladena Boudalca (vsokil je kitarist Jasenko Houra, ki z nenehno cigareto v ustih – vsaj mene – spominja na Keitha Richardsa) dvignil ljudi na noge. Komad ostaja moj najljubši. In potem še Ne zovi mama doktora, ali »...što sad ljubav ima s tim, kad te više ne volim«. (Pa res.) Pri komadu Mi plešemo, ki že dolgo ni več to, temveč se je prelevil v Mi pijemo (blagor jim, ki zmorejo), je nekdo izmed občinstva imel priložnost poprijeti za kitaro. Podobno kot

foto: S. P.

lani je naključje hotelo, da je čast doletela poba iz Kočevja. Oder je kasneje pokal po šivih ob invaziji deklet, nekatere izmed njih so slavile deklisčino. Korektno polni dve uri programa in starostno nadvse mešana publika, v okrilju katere sem se po dolgem

času spet počutila precej mlajša. Pa saj vsi vemo: Sve je lako, kad si mlad. Kdo bi si tudi drznil oporekati.

MG

MACEO PARKER V CVETLIČARNI

11. marca se je v Cvetličarni v Ljubljani s svojo spremljevalno ekipo pomudil znameniti soul funk glasbenik Maceo Parker. Maceo prihaja iz mesta Kinston v Severni Karolini v Ameriki. Rodil se je glasbeni družini 14. februarja 1943 in začel svojo glasbeno pot kot funk in soul jazz saksofonist. Naj omenim, da je v šestdesetih sodeloval z Jamesom Brownom. V 90. letih prejšnjega tisočletja pa je začel samostojno pot. Ko sem prispel do Cvetličarne, je bilo parkirišče nabito polno. Zunaj je bilo še precej ljudi in ko sem vstopil v dvorano, se praktično nisem mogel dosti premikati. Tudi zunanji prostor za kajenje je bil napolnjen, dvorana in balkoni pa natrpani z njegovimi oboževalci. Tudi sam sem se odpravil na balkon. Maceo je vkorakal deset čez devet. V primerjavi z drugimi bendi, ki zamujajo tudi po uro in pol, je bil točen. In potem se je začelo triurno rajanje brez prestanka. Glasbeniki so mu olajšali delo s svojimi solo inserti, vendar ne preveč, saj je večino koncerta igral na polno. Prelevil se je tudi v Raya Charlesa in

foto: osebni arhiv

Stevieja Wonderja ter zaigral par njunih pesmi. Narod je bil stalno 10 cm od tal. Poskakovalo se je skozi cel koncert. Zvok in osvetlitev sta bila čista in kvalitetna, kot se spodobi. Hvala Cvetličarni za prelepe trenutke.

Marko Gorjup

ZAKON TRGA, KINODVOR

Zakon trga v dneh, ko so potrošni arikli izenačeni s posamezniki, nikomur ne prizanaša. Thierry, delavec poznih srednjih let, ni pri tem nikakršna izjema. Nepričakovano izgubi službo in se skoraj polni dve leti zamenjuje različnih nesmiselnih usposabljanj, na katera ga napotuje urad za delo. Trudi se s pisanejm CV-ja vendar vse kaže, da ga je povozil čas. Trdovratno kljubuje preizkušnjam, čeprav izgleda, kot da se je vse zarotilo proti njemu. Tožba bivšega delodajalca se mu ne zdi več smiselna, poleg tega še vedno odplačuje kredit za stanovanje, avto *škripne*, z ženo pa se zamenjuje trudita prodati počitniško hišico. Za povrh vzgajata prizadetega sina, katerega učni uspeh tik pred vpisom na fakulteto začne strmo padati. Thierry končno dobi službo varnostnika v trgovskem centru in kaže, da se bodo stvari vendarle obrnile na bolje. Nova služba pa ga postavi pred moralno dilemo. Namesto, da bi lovil priložnostne tatiče, se izkaže, da mora vohuniti predvsem za kolegicami, blagajničarkami, ki denimo koristijo popust, ki

foto: arhiv Kinodvora

sicer pripada kupcem. Skrajno dejanje sodelavke ga utrdi v prepričanju, da obstaja nevidna mera, na kateri se mora posameznik upreti nehumanemu sistemu. Kako in kaj je smiselno storiti, pa je že drugo vprašanje. Izrazito realen film, z izvrstnim glavnim igralcem, nakazuje upor malega človeka proti sistemu, konec pa je - žal - izrazito filmski.

MG

OKUS ŽIVLJENJA, KINODVOR

Pričakovala sem dramo, dobila sem globoko pomirjujočo zgodbo dveh Japoncev, Santara in Tokue. Sladek grah in pomlad sta prepletla njune življenjske poti. Življenje ju je grobo in sladko izpljunilo nazaj, v smrt in nov začetek. Film je trajal manj kot dve uri, vendar je bil poln prelepih slik cvetočih češenj in sladice dorayaki. Lahko bi rekla: zelo zelo lep film. Direktno, brez preveč kompliciranja, ki te zadane naravnost v dušo. Na projekcijo sem se odpravila po dnevu, polnem vprašanj o lastni eksistenci, odnosih z bližnjimi in zaupanju. Kinodvorana je bila polna, jaz sama med množico. Ustrezalo mi je biti obkrožena z ljudmi, ne da bi se pogovarjali, spoznavali. Pa vendar smo bili skupaj: gledali smo film. Ta me je globoko pomiril in spodbudil, da odprto sprejemam ljudi in dogodke, ki

foto: arhiv Kinodvora

vstopajo v moje življenje. Zato ga priporočam vsem, mlajšim in starejšim ...

Irena

Izza rešetk:

Zuzanna G. Kraskova

ZAPOSLOVANJE NEKDANJIH ZAPORNIKOV

foto: osebni arhiv

Leta 1989 je Odbor ministrov Sveta Evrope ob upoštevanju pravice do izobraževanja kot temeljne človekove pravice sprejel in predstavil državam članicam program izobraževanja v zavodih za prestajanje kazni zavora (ZPKZ). Izobraževanje v ZPKZ je pomembno za razvoj posameznika in družbe nasploh, kajti velika večina obsojencev ima neuspešne izobraževalne izkušnje, izobraževanje pa je potrebno tudi zaradi humanizacije in izboljšanja razmer v zaporih. Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij v 104. členu določa, da se obsojencu pred odpustom izda spričevalo o končanem izobraževanju, iz katerega ne sme biti razvidno, da ga je pridobil med prestajanjem kazni. Čeprav omejitve so, saj mora nekdanji obsojenec prošnji za zaposlitev priložiti potrdilo o nekaznovanosti. Najpogostejše oblike izobraževanja v zaporih pri nas so vezane na gostinstvo, centri za socialno delo (CSD) ter različni zavodi (npr. Papilot) v veliki meri pomagajo pri integraciji, ponovnem vključevanju v družbo, kakor tudi pri iskanju zaposlitve. Velikega pomena pa je tudi posameznik sam, njegovo socialno okolje, motivacija do dela ipd. Nekdanji obsojenci se po odpustu prijavijo na zavod za zaposlovanje, ki jih vključi v aktivne programe iskanja zaposlitve, tako kot ostale državljane – iskalce zaposlitve. Čeprav je nekdanjim obsojencem zaradi preobremenjenosti delovnega trga, kakor tudi stigmatiziranosti družbe, težje zagotoviti zaposlitev. Težava je tudi v tem, da Slovenija nima takšnega sistema, ki bi omogočal stik z obsojencem tudi po prestani kazni, zato so le-ti več ali manj prepuščeni sami sebi oz. CSD-ju in različnim podpornim zavodom. Izobraževanje v ZPKZ-jih je naravnano tako, da imajo zavodi poleg formalnega izobraževanja tudi izobraževanja za poklic, npr. poklic kuhar in natakar, čistilec, dietni kuhar ipd. To izobraževanje je krajše, obsojenci pa pridobijo certifikat, ki jim zagotavlja, da po odpustu lahko opravljajo to delo. Zaposlitev pa je, kot rečeno, odvisna predvsem od posameznika; kakšna je njegova intenca do dela, kolikšno ima potrebo po samorealizaciji. Torej, kakšna je njegova zgornja meja. Če jo sploh, na vseh ravneh življenja stigmatizirani zapornik/posameznik, lahko ima ...

foto: Aleksander Petric

025
KRALJI
ULICE

LUDSKA KUHNA - LUKIN GOLAŽ

Sestavine:

- 1 kg čebule
- 1 kg govejega mesa
- 1 kg govejih kosti
- 2 žlički mlete paprike
- 1 žlička mletega popra
- 1 glavica česna
- 1 dl olja (ali masti)
- 5 do 6 lovorjevih listov
- sol

Priprava:

Čebulo narežemo na drobno, posolimo in pustimo stati eno uro. Meso narežemo na kocke in ga začnimo s polovico začimb. Čebulo pražimo na olju ali masti, dokler se ne zmehča. Dodamo kosti, premešamo in na koncu tudi meso zalijemo s hladno vodo. Golaž kuhamo na šibkem ognju 3 do 4 ure. Vsekakor je najbolje, če kuhamo v kotlu na odprtem ognju. Ne mešajmo, namesto tega raje

občasno zasukajmo posodo levo ali desno. 15 minut pred koncem dodamo preostanek začimb in solimo po želji. Če želimo gosto, naj bo vode za en prst nad mesom. Med kuhanjem dolivamo vrelo vodo. Ko je golaž kuhan, ga pustimo stati vsaj eno uro. Kot prilogo postrežemo polento ali testenine (široki rezanci). Pa dober tek,

Luka®

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: 40 let Bežigradske galerije, 1976–2016. Prostori spreminjanj
KJE: Bežigradska galerija 2, Vodovodna 3, LJ
KDAJ: od 12. 5. do 1. 7. 2016

KAJ: Svetlobna gverila: Narava
KJE: Galerija Vžigalica, Trg francoske revolucije 7, LJ
KDAJ: od 16. 5. do 18. 6. 2016

KAJ: Milena Usenik: Povezovanja. Slike in risbe 2004–2015
KJE: Bežigradska galerija 1, Dunajska 31, LJ
KDAJ: od 19. 5. do 1. 7. 2016

KAJ: Anne Harild, samostojna razstava
KJE: Kulturni center Tobačna 001, Tobačna ulica 1, LJ
KDAJ: od 25. 5. do 24. 6. 2016

KAJ: Medvrstniško nasilje in nasilje na spletu – Matic Munc
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje, LJ
KDAJ: 21. 6. ob 18.00

KAJ: strokovno predavanje o demenci – Spominčica (dr. Milica Kramberger)
KJE: DSO Vič-Rudnik, enota Bokalce, Cesta na Bokalce 51, LJ
KDAJ: 9. 6. ob 17.00

KAJ: strokovno predavanje o demenci – Spominčica (dr. Jure Bon)
KJE: gostilna Šestica, Slovenska cesta 40, LJ
KDAJ: 16. 6. ob 18.00

KAJ: Likovna razstava Kdo sem
KJE: FSD, Topniška ulica 31, LJ
KDAJ: 24. 5. do 24. 6.

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Literarni večer z znanim pesnikom Milanom Jesihom
KJE: Knjižnica Šentvid, Prušnikova ulica 106, LJ
KDAJ: 8. 6. ob 19.30

Janez Kompare

KAJ: Na pesniškem tandemu s Petro Koršič – Esad Babačić in Maja Milošević
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva 7, LJ
KDAJ: 17. 6. ob 19.00

KAJ: Knjiga spregovori z dr. Iztokom Osojnikom
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška cesti 47a, LJ
KDAJ: 21. 6. ob 18.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev! Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

ALZHEIMER CAFE IN DRUGA OBVESTILA

Spominčica
SLOVENSKO
ZDRUŽENJE ZA POMOČ PRI DEMENCI
ALZHEIMER SLOVENIJA

Spominčica – Slovensko združenje za pomoč pri demenci, Alzheimer Slovenija, ki pomaga svojcem oseb z demenco in s svojimi različnimi aktivnostmi ozavešča najširšo javnost o demenci, vabi v mesecu juniju na dva dogodka, imenovana Alzheimer Cafe. Tovrstno srečanje pod tem nazivom, je nastalo leta 1997 na Nizozemskem prav zaradi ozaveščanja javnosti o demenci, saj so bolezen zaradi velike stigme, ki jo spremlja, želeli čim bolj približati najširši javnosti in s tem tudi pomagati svojcem oseb z demenco. Ti so namreč zaradi zahtevnosti bolezni izpostavljeni velikemu stresu, ki privede do izčrpanosti in izgorelosti. Iz Evrope se je ta oblika druženja po kavarnah, knjižnicah in drugih javnih mestih razširila tudi v Slovenijo, kjer smo na pobudo Spominčice imeli prvi Alzheimer Cafe 23. julija 2012 v kavarni Doma starejših občanov Fužine.

9. junija bo v Domu starejših občanov Vič-Rudnik v enoti na Bokalcu, ob 17. uri predavala nevrologinja dr. Milica Gregorič Kramberger, ki bo predstavila zdravljenje in zaplete pri demenci.

V četrtek 16. junija ob 18. uri pa bo v najstarejši ljubljanski gostilni Šestica (1776) redni mesečni Alzheimer Cafe, ki poteka vsak tretji četrtek v mesecu. Srečanje je namenjeno svojcem oseb z demenco, pa tudi najširši javnosti, ki jih ta bolezen zanima ali kakorkoli zadeva. Predaval bo psihiater dr. Jure Bon, po predavanju pa vedno sledi pogovor med katerim predavatelj tudi odgovarja na vprašanja udeležencev Alzheimer Cafe-ja.

Jelena Stepanovič

GIACOMOV FOTO - KOTIČEK

Zunaj je vroče, značilno za pomlad v Volterri. Z vodičem se približava vhodnim vratom in preden vstopiva, ga vidim, kako trka in v prazno sprašuje: »Živjo?« Za hip otrpnem. Morda je pozdrav tu zato, da bi koga opozorila na svoj prihod, mogoče pa da bi mu pustila oditi iz tega prostora v času. Vsi lahko odidejo, le spomini ostajajo. Paviljon Maragliano si zlahka predstavljam. Gre za temen in dekadenten prostor, v katerem so svoj čas zdravili pljučne bolezni. Hodniki so prenatrpani z ogrodji postelj, prazni prostori pa polni tišine. Pred menoj prerešetane polknice. So mar luknje namenjene opazovanju notranjosti? Nikogar ni, ki bi mi lahko odgovoril. Približamo se Ferrijevemu paviljonu. Na 180 metrih zidov je moč brati dnevnik pacienta Nannettija Oresta Farnanda, aka NOF-a, ki je besedo za besedo v zid vgraviral s šiviljskimi sponkami. Št. 180 ni naključje, saj opozarja na zakon, ki je opravičil Nanettijevo zaprtje za zidove psihiatrične ustanove leta 1978. Pred mano je torej veličasten manifest, ki naznanja pomanjkanje komunikacije, tako značilno za tovrstne ustanove. Omenjeni pacient je pisal dnevnik, da bi na ta način ostal v stiku z drugimi ljudmi. »Pridi, pokazal ti bom zadnjo stvar.« Nameniva se proti prostorom, kjer mi vodič preda majhno okrašeno škatlo. Kovanci. Takih nisem videl nikoli prej. »Uporabljali so jih znotraj teh prostorov,« mi pojasni, »tako zelo so bili izolirani od zunanjega sveta, da so imeli lastne kovance.« Zdi se mi strašno. Popolna osama. Popolna odtujenost od sveta. Na kovancih so vgravirane tri črke: VPH (Psihiatrična ustanova Volterra).

Vrata celic

foto: Giacomo Doni

Luknje na polknih

foto: Giacomo Doni

NOF-ovi grafiti

foto: Giacomo Doni

IN MEMORIAM - ZVEZDANA

Zvezda, Zvezda, Zvezdica ...

Čeprav sva te poznala kratek čas, si se nama vtisnila v spomin in te nikoli ne bova pozabila. Že na začetku najine prakse si naju sprejela takšna, kot sva. Vsako jutro si naju pozdravila s širokim nasmehom ter prijaznimi besedami. Ob tebi sva se počutila kot ob stari prijateljici, ki jo pozna že vrsto let, za kar sva ti neizmerno hvaležna. Svet bi bil lepši, če bi bilo več takšnih toplih in prijetnih oseb, kot si ti. Vedno, ko bova pogledala v nočno nebo, te bova videla, kako siješ v družbi preostalih zvezd. Sveti, sveti Zvezdica!

Metka in Martin

Zvezdani

V resnici se nisem s teboj nikoli zares pogovarjal, ampak sem te samo srečeval, se za kratek trenutek spogledal s teboj, izmenjala sva kako besedo. Pripravljaj sem se, da bi enkrat vendar zbral pogum in se začel pogovarjati s teboj, a me je bilo strah. Sam ne vem, česa ... Tvoje moči? Tvoje usode? Tvoje zgodovine? Srečanja s tvojo bolečino? A vendarle sem na razstavi občudoval tvoje slike in ena od njih, ki mi je bila posebno lepa in živa, visi na steni moje sobe. V vseh teh kratkih srečevanjih sem te vedno videl kot pozitivčka, kot en velik sonček, kot močno in svetlo osebo, pa kolikor koli že je bilo v tebi tudi teme in nemoči. Zdaj je na mestu tega, kar (še) ni bilo in kar nikoli več ne bo, ostala le praznina.

Bojan

Zvezda, bila si hladna, ampak vseeno prevročna, da bi te človek dojel. Bila si ... Kaj pa vem, v mojem srcu in v srcu mnogih kot veliki totem – pa ne zaradi vseh tvojih tatujev. Bila si človek, ki je odšel gor na pašnike zveličarja – le kdaj bomo sledili?? Šla si in mi naj bomo tiho. Zakaj že?? Nikoli in še potem ne! Če si bila ti tako tiha do mene, se bom jaz drl nate, ker si nas prehitro zapustila.

Taubi

In memoriam

*Zvezda zvezdica,
le kam, le kam
si ti odšla?*

*Tekom temne je noči
tvoja lučka ugasnila.
Rosa jutranja
žalost je razlila.*

*Tvoj odsev pa še žari
v očeh ljudi,
ki ne bomo pozabili
naših lepih skupnih dni.*

Ange

Zvezdani

Prišla si nas obiskat trikrat. Prvič smo se srečali v knjižnici, kjer si bila opazna po teži in čustveni noti, ki si jo dala besedam, s katerimi si opisovala svoje stiske. Besedam si dala življenje (kakršno koli je bilo – bilo je živo). Po naglasu sem vedela, da nisi iz Ljubljane. Zato sva zunaj na cigaretu hitro spregovorili med seboj vsaka v svojem narečju in sva se »razmili«.

Čez nekaj časa si nas obiskala na skupini. Tvoja pripoved je bila močna, pretresljiva in od nas je neizpodbitno zahtevala tišino. Takrat je bilo prostora samo za tvojo pripoved. Pripoved, ki je kot hladen zrak izpodrinila lahkotno toplo ozračje in v meni sprožila (in verjetno tudi pri ostalih članih podporne skupine) močne odzive in vprašanja o institucijah, ljubezni in borbi. O glasovih, njihovih zahtevah in odnosu, ki so ga imeli do tebe. O pokrajini, iz katere si izhajala in kjer se je ta zgodba gradila. O socialno-ekonomskem stanju te naše pokrajine in ljudi, ki še vedno tam živijo – midve pa sva se srečali na cigaretu v Ljubljani. In ko si govorila, si velikokrat svoje roke položila na svoje prsi. Kazala si, kam so se bremena naložila. Kje se sedaj nahajajo in kako težko jih je nositi. Drugič si nam pripravila kavo tako, kot jo jaz in Hana ne znava. Kar tako malo po občutku in že je M hvalil, kako je dobra kava. Takrat si prostor za pripovedi pustila drugim. Tretjič in zadnjič si poslušala in se odzvala na zgodbo drugega člana. To so

osnovnošolske travme, si rekla. To ni nič. Nič ni nič. Tudi tvoja prisotnost na obroke v naši skupini ni bila nič. Je bila pomembna in sama se bom spominjala tvojih obiskov. Ne vem, če razmen skož ke si šla al vseeno ... spomin bo ostal.

Lara Brglez

*Seen a shooting star tonight
And I thought of you
You were trying to break into another world
A world I never knew
I always kind of wondered
If you ever made it through
Seen a shooting star tonight
And I thought of you...*

Tako prepeva Bob Dylan v svojem zdaj že nekoliko pozabljenem komadu. V spomin nate bom uporabila njegove besede. Za povrh bi lahko dodala še marsikaj. Predvsem to, da mi bo manjkala tvoja tiha prisotnost, prijaznost in ne samo želja, temveč naravnost nujna ustreči. Dostikrat si me spodbudila k pripovedovanju o izletih v gore in druženju v naravi. Predvsem sem zlahka čutila tvoje brezdanje koprnjenje po sprejetju in pripadanju. Tistem zaresnem, saj je bilo slutiti, da ga nisi nikoli zares doživela. Žal mi je, da nisi zmogla dojeti razsežnosti lastne vrednosti. Zato bom misli zaokrožila, kot sem jih začela.

*Seen a shooting star tonight
Slip away
Tomorrow will be
Another day
Guess it's too late to say the things to you
That you needed to hear me say
Seen a shooting star tonight
Slip away*

MG

Zvezdana, Zvezda, Zvezdica

Punca stara 30 let, isti letnik kot jaz, povsem drugačne življenjske izkušnje. Lahko pišem le o tem, kar mi je sama povedala. Ko je bila Zvezdana še majhna deklica, nikoli ni bila deležna prave ljubezni. Starša sta se kregala in se kmalu ločila, njo pa so dali v rejništvo. Tam ji nikoli niso dovolili, da bi se ji uresničile

foto: Nada Žgank

sanje. Rada je poslušala glasbo in si zelo želela igrati kak inštrument, da bi postala glasbenica, vendar so ji rejniki to odsvetovali oziroma preprečili. Pravila je, da je bila v rejništvu še z dvema otrokoma, ki sta imela veliko zdravstvenih problemov in so se vedno ukvarjali le z njima, za njo pa nikoli ni bilo časa. Tudi v šoli ni bila najbolje sprejeta, saj je bila drugačna, ker ni imela staršev. Zato je tudi velikokrat izostala od pouka. Pijača, cigareti in pohajkovanje naokoli. Postala je upornica. Kljub temu je dokončala šolo in se izučila za pomočnico šivilje. Kasneje je opravljala različna priložnostna dela. Seveda so bili v igri tudi fantje. Pravila je, da se je zaljubila v fanta, za katerim so norele vse punce. Bila je zelo vesela, ko je pokazal zanimanje tudi zanjo, in sad hitre romance je njen sin Tarik. Spomnim se, ko je pripovedovala, da je bila nosečnosti zelo vesela, ker si je otroka res želela, končno bo imela nekoga, ki jo bo imel rad. Tarik je bil njen edini prijatelj. Seveda je ves čas nad njo bdel CSD Ljutomer. Ni pa bilo nikogar, ki bi ji pomagal pri otroku. Vsi so vedno kazali s prstom, kaj dela narobe, in jo podučevali, kako mora skrbeti za Tarika. Ona pa je bila vsa srečna, da je mali lep kot njegov oče, in mu kupovala moderna oblačila ter ga vozila k frizerju, da je imel moderne pričeske. To ji je veliko pomenilo. Dostikrat je bila lačna, samo da je Tariku lahko kupila kak priboljšek. Nenehna skrb za preživetje, očitki in

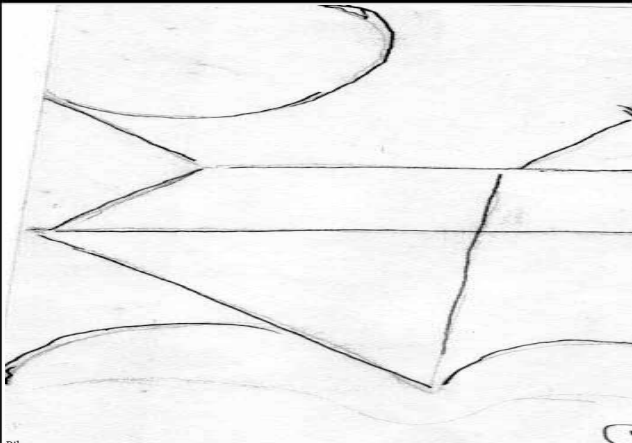
pomanjkanje ljubezni so jo pripeljali do tega, da se je začela pojavljati bolezen. V občinskem stanovanju, kjer sta z otrokom živel, so se ji začeli prikazovati ljudje, ki so ji želeli slabo. Govorili so ji, da ji bodo vzeli otroka. Nikjer nikogar, ki bi pomagal. Zadeve so se slabšale in otroka so vzeli. S tem so vzeli del nje. Vzeli so ji edino osebo, ki jo je imela res rada. Potem je postalo vse brezsmiselno in prišla je v Ljubljano. Ljudje, ki jih je srečala, so ji povedali, kam se lahko obrne, in tako je našla tudi Kralje ulice. Tiha, zamišljena punca, ki sedi v kotu. Kod je, iz kje je, kakšna je njena zgodba? Počasi smo jo spoznavali, počasi nam je razkrivala svojo preteklost in svoje želje. Zvezdano sem začela spoznavati, ko sem ji postala mentorica v programu nastanitvene podpore. Ko se je vrnila iz zapora, se je vselila v stanovanje na Povšetovi. Kmalu si je zaželela, da bi imela domačo žival. Zelo rada je imela muce. Pravila je, da sta s Tarikom imela v stanovanju več muck, zato sem ji preko oglasov našla malo mucico. Sama je najprej kupila mačje stranišče in pesek, potem pa sva šli v Radomlje po mačjega mladička. Kako je bila vesela, ko je zagledala male dolgodlake muce. Najraje bi vzela vse. Izbrala je igrivo črno-belo samičko. Ker sva bili v kraju, ki je blizu hiše mojih staršev, sva šli spotoma še na obisk. Doma sem jo predstavila kot svojo kolegico. Malo ji je bilo neprijetno, saj ji je moja radovedna babica takoj začela

postavljati razna vprašanja. Tudi včasih, ko sva šli gledat stanovanja oz. sobo za najem, sem se predstavila kot prijateljica, ki ji pomaga, da ne bi lastniki preveč spraševali, kaj dela zraven soc. delavka ... Zvezdana nas je vse imela za prijatelje, kralji so ji postali družina. Želela si je delati, želela je pomagati in v zadnjih dveh letih postala del širšega tima. Kruh, tortice, bureki. Obvladala je zadeve za pultom, spotoma pa skok na Facebook in v pisarno vprašat, če kdo kaj potrebuje. Kako je bilo fino, ko je prinesla kavo ali vodo. Moram reči, da sem bila rada v njeni družbi in mi je zelo žal, da so jo življenjske izkušnje pripeljale do tega, da si je želela zapustiti ta svet. Pogrešala jo bom.

Monika

Bila je naša zvezda Kraljev, ki je ni več, a še vedno ostaja z nami. Bila je bolj tiha, trpela je v sebi in nikoli je nisem upal vprašati, kakšne težave ima. Bila mi je pri srcu in večkrat sem ji prinesel kake šminke, nakit. Zadnje šminke ji nisem uspel dati. Odšla je na drugi svet, kjer bo bolje živela. Kar se mene tiče, živi še vedno, saj je bila res enkratna. Naj ji bo lahka zemlja in hvala, ker nam je pomagala.

Munib Muratović

						RUSKI ŠAHOVSKI VELEMOJSTER, NEKDANJI SVETOVNI PRVAK (VASILIJ)	LADJA ZA PREVOZ TEKOČIH GORIV	IZDELO- VALEC RET	PRIMORSKO TOVORNO ŽIVINCE	SLOVENSKI DIRIGENT IN LIBRETIST (NIKO)	BOGINJE MAŠČEVA- NJA V GRŠKI MITOLOGIJI	VEČJA PTICA PEVKA ČRNE BARVE (IZ ČRK: MATORKA)
						IZDATEK						
						NAZIV ZA VRHUN- SKEGA DIRIGENTA, MOJSTER						
						ZAČASNA PRAVNA REŠITEV (IZ ČRK: TERMINI)						
						VELIKA SKALA						
						ČLAN KVEKERJEV						
LETUVIŠKO MESTECE NA JUŽNI OBALI OTOKA BRAČA		RDEČE KRVNO TELESCE	VELIKA OKUSNA SEVERNO- ATLANTSKA RIBA	NAJVEČJI JADRANSKI POLOTOK	ŽENSKI PRINCIP V KITAJSKI FILOZOFIJI (--- IN JANG)	DUHOV- ŠČINA GLASBENIK SOSS				NOVINAR DOBERŠEK		
VRSTA LISTNATEGA DREVEŠA (DVE BESEDI)									GOZDNA PTICA SLADKA ORIENTALSKA PIJUČA			
RAHLA OVLAŽITEV Z VODO								VOZNIK ST.GRŠKA FILOZOFSKA ŠOLA				
GOZD, V KATEREM GRABIJO LISTJE							DEL TENI- ŠKE IGRE MLEČNI IZDELEK			NAJVEČJA REKA V JZ FRANCIJI	NAJVIŠJA GORA NA SVETU	TEMNI DEL DNEVA
NARISAL KLEMEN J. PETELIN	TRENJE V FIZIKI KOS LESA ZA PODKURI- TI, IVER				HRAPAVA VULKANSKA KAMNINA (IZ ČRK: HITRAT)	ŽENSKI SPOLNI HORMON						
DEL MESTA REKE Z ZNANO ROMARSKO CERKVIJO						MEJNA REKA MED MEHIKO IN ZDA POZREŠNEŽ						
GRŠKA ČRKA (V BESEDI OMIKRON)			KMEČKO POSLOPJE ZA ŽIVINO	RADO SIMONITI NAŠA PISAVA REKE RHONE		KANADSKO MESTO (IZ ČRK: ERA) CIRKONIJI				STVAR PRITOK REKE ORANJE V J. AFRIKI		
NEKDAJ ODLIČNI AVSTRJSKI SMUČAR (KARL)							KAZALNI ZAJEMEK IN MEDMET	GNOJNO VNETJE OB DLAKI, TUR HUDOBIJA				VELIKO PLITVO KITAJSKO JEZERO (IZ: ATI)
ENOTA ZA MERJENJE FREKVENCE, TISOČ HERTZOV									AVTOR ROMANA "ARIANA" IVAN TURK			
ST. GRŠKI KIPAR (IZ ČRK BESEDE DETINA)							POLITIČNA ALI VOJAŠKA ZVEŽA DRŽAV					
SESTAVIL JOŽE PETELIN	KRIŽANKE OSVEŽIJO ZNANJE.	MEHAK SANITETNI MATERIAL					KOŠI MESA ZA PEČENJE, ZARE- BRNICE					

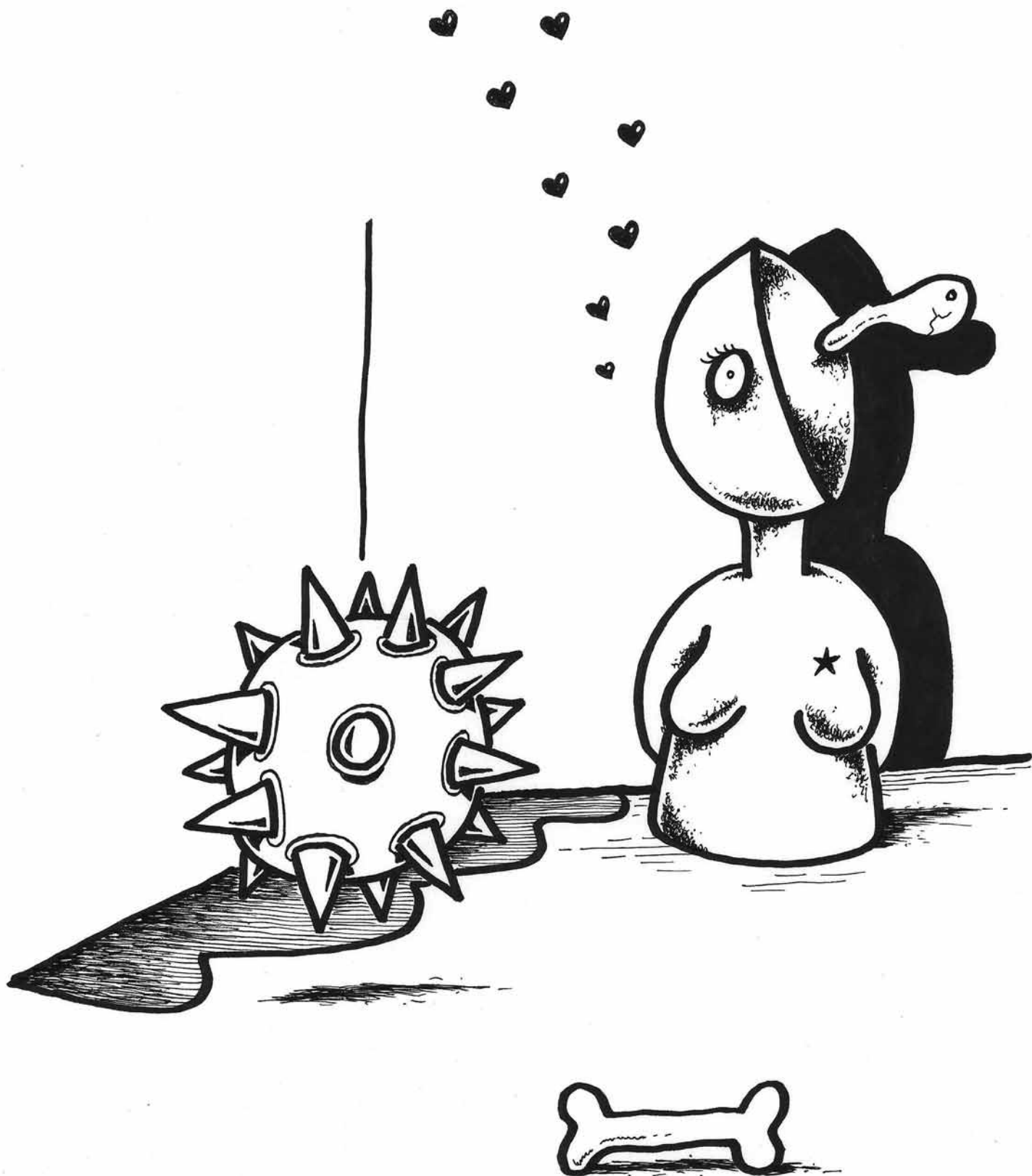
Sestavil: Jože Petelin

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Franciča Meseno spoznanje, DVD-trojček ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Tomaž Vehar iz Cerknega, Polona Bregar iz Škofljice, Janez Stare iz Maribora, Joži Gabrič iz Domžal, Nika Flajs iz Portotoža in Edvard Virant iz Velikih Lašč.

JÄNNE
KARLSSON

GAŠPER IN METKA

Zelo rad igram šah, spravil sem se iz
ulice, zdaj grem pa v šolo.
Dobro z dobrim in slabo s slabim se
ti vrne.

